Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

ПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

…мнай 1921 оной
…брин 21-һээ гарана

№ 63 (14480)

1977 оной мартын 17, четверг

Сэн 2 мүнгэн.

АГУУ ОКТЯБРИИН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

СХЭЛ ДЭМЖЭГДЭЭ

…уудые аян замдань …гүй шууд түргөөр …гэһэн Зүүн Сиби-…мэр замай В. Н. …гэгшын хүтэлбэрил-…етчерскэ халаанай …Улаан-Үдын отделе-…агунаар дэмжэгдээ.

…тчернүүд, машинист-…вагоннигууд, отделе-…ад албанай хүдэлмэ-…д поезднуудые аян …һаатуулхагүй, тэрэ-…түргэдхэхын түлөө …байна. Түмэр зам-…нуудта ашаа тээхэ, …хүдэлмэри түргэдхэхэ арга боломжонуудые элирүүлэн хэрэглэхые оролдоно.

Клюевка, Мысовая, Посольская, Тимлюй, Кижа станцинуудай коллективүүд энэ мүрысөөндэ һайн үрэ дүн туйлажа байна. Эдэ коллективүүд жэлэй хоёр һарын даабари үлүүлэн дүүргээ.

Мысовая станциин коллектив февраль һарада вагонуудые ашаанһаань түргэн сүлөөлхэ, график соонь ашаа тээжэ ябуулха даабаряа һайнаар дүүргэһэн байна. Тэдэнэр вагонуудые миин байлгаха сагые 3 часаар хороожо шадаа. Посольская станциинхид вагонуудта ашаа ашаха, буулгаха сагые 2 часаар хороотоо. Тимлюй, Лесовозная станциин коллективүүд вагонуудай эрьесэ бага бэшээр түргэдхэһэн байна.

Түмэр замшад арадай ажахын ашаатай поезднуудые түргөөр ябуулха, локомотив, вагонуудые ашагтайгаар хэрэглэхын түлөө мүрысэжэ, муу бэшэ үрэ дүнгүүдые туйлана. Иимэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ үүсхэл халуунаар дэмжэгдээд, ашаг үрэеэ харуулжа эхилээ.

М. САВЕЛЬЕВ.

ОНЬ ҺАРЫН ТҮСЭБӨӨР

…Дүүмын заводой …н-механическа це-…дэлмэришэд Агууехэ …иин 60 жэлэй ойн …эй ажалай вахтада …даа, ажалдаа эрхим …туйлахаар зориг-…юм. Тиин эдэнэр ян-…враль һарануудай …зуу гаран процент …байба. Тиихэдэ …түсэбһөө гадуур модо хюрөөдэдэг табан түхеэрэлгэ суглуулһан байна.

Эрхим ажалаараа урмашаһан цехэй хүдэлмэришэд жэлэй дүүрэтэр модо хюрөөдэдэг 30 түхеэрэлгэ түсэбһөө гадуур гаргаха гэжэ шиидэнхэй. Энэнэйнгээ табыень алмагдаһан материалаар хэхэ юм. Цехэй түрүүшүүл токарьнууд В. В. Коробков, Н. Ш. Сабиров, Б. Н. Ковандин, фрезеровщигууд А. Н. Будаев, А. Д. Гречихин гэгшэд июнь һарын түсэбөөр ажаллажа эхилэнхэй.

Ажалай алдар солын гурбадахи шатын орденто В. П. Буркинай хүтэлбэрилдэг хабсаргагшадай бригада үндэр бүтээсэтэ ажалаараа бусадай дундаһаа шалгарна.

В. ЧЕРНЫХ.

РГӨӨР, ЭРХИМ ШАНАРТАЙГААР

…дай барилгын упра-…8-дахи СМУ-гай кол-…Сэлэнгын целлюлозо-…комбинадые, хү-…эдэйнь байрын …е, сад-ясли, һур-…дай байшангуудые …юм. Тус коллек-…Сэлэнгын ЦКК-…хоёрдохи ээлжээе …байна. Тиигэхэ-…н гэрнүүдые, бэ-…он объектнүүдые …но. 1976 ондо энэ …ехэ һайнаар хү-…раа. Абаһан уялга-…шатайгаар бэелүүлээ …73 дүрбэлжэн метр …талмай бариха даа-…12043 дүрбэлжэн …түргэгдөө. 1000 тон-…набха хадагалха ду-…ра, канифоль үй-…эн гаргаха завод …бусад барилгануудые …зортонь дүүргэжэ, …шанартайгаар ашаг-…тушаагаа бэлэй. 8 …150 мянган түхэри-…га хэхэ даабари 8 …255 мянганда хүр-

…ий коллектив 1976 …лаһан амжалтаа …лбадхажа, Агууехэ …ин революциин 60 …нэрэтэй түрэтэй-…ха хүсэл эрмэлзэл-…ажаллажа байна. …участогуудай, …дай коллекти-…лта хүдэлмэришэд …эндэ эдэбхитэйгээр …эна. Даабариа …дүүргэдэг, һайн …гаар барилга хэдэг …ришэдэй тоо улам …о, — гэжэ 8-дахи …начальник Алексей Андреевич Климов хэлэжэ байгаа һэн.

Тус коллектив арбадахи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ 8 миллион 300 мянган түхэригэй барилга хэхэ даабаритай. Сэлэнгын ЦКК-гай хоёрдохи ээлжээнэй барилга үргэлжэлүүлэгдэхэ. Тиигэхэдэ 36 бүлэ айлай орохо 7 гэр ашаглалгада тушаагдаха юм. Энэ хараа түсэб бодото дээрэнь бэелүүлхэ гээшэ тиимэ бэлэн хэрэг бэшэ ааб даа. Ажалаа һайнаар эмхидхэжэ, социалис мүрысөө үргэн дэлисэтэйгээр дэлгэрүүлхэ юм.

Барилга хэхэ түрүү онол арга хэрэглэхэ хэрэгтэ тус коллективэй хүдэлмэришэд ехэ анхарал табина. Москва хотын суута барилгашан, Социалис Ажалай Герой Н. Злобиной хэрэглэдэг подрядна аргаар барилга хэжэ эхилээ бэлэй. 1976 ондо А. Е. Воронин, Н. С. Ануфриев, А. П. Капустина, Е. И. Мирошниченко гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригадануудай коллективүүд шэнэ аргаар хүдэлөө. Эдэнэр барилгын объектнүүдые болзорһоонь урид, эрхим шанартайгаар ашаглалгада тушаагаа. 36 айлай орохо 3 гэрэй барилга хараалагдаһан болзорһоо урид дүүргэһэн байна. Барилгашад түргэнөөр, эрхим шанартайгаар гэрнүүдые бодхооһонойнгоо ашаар 8268 түхэригэй арьбалалта хээ, 2169 түхэригэй нэмэлтэ түлбэри абаа. Шэнэ онол арга ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэжэ шадаа һаа, тус коллектив үндэр бүтээсэ туйлаха арга шадалтай байна ха юм.

— Мүнөө жэл үшөө хоёр бригадын хүдэлмэришэд подрядна аргаар барилга хэжэ эхилхэ юм. Хүдэлмэришэднай оролдоод хүдэлөө һаа, ехэ ажал хэхэ арга шадалтай. Түрүү хүдэлмэришэдэй дүй дүршэлые олоной дунда тарааха талаар ехэ ажал ябуулга хэгдэнэ. Манай үнинэй хүдэлмэришэн Александр Егорович Воронин подрядна аргаар барилга хэхэ баян дүршэлтэй болоо. Тэрэнэй жэшээгээр хүдэлһэн олон хүдэлмэришэд барилга хэхэ даабаряа үлүүлэн дүүргэнэ, — гэжэ А. А. Климов үгэеэ үргэлжэлүүлнэ.

Барилга-хабсаралгын 8-дахи управлениин хүдэлмэришэд бүхы объектнүүдээ «һайн», «эрхим» гэһэн сэгнэлтэтэйгээр ашаглалгада тушаадаг болонхой. Олон хүдэлмэришэдэй оролдосотой һайнаар хүдэлһэн дээрэһээл эдэ бүхы амжалтанууд туйлагдаа гэжэ хэлэхэдэ, алдуу гарахагүй. Мүнөө тус управлениин барилгашад «эрхим шанарай бригада» гэһэн нэрэ солодо хүртэхын тула хаба шадалаа гаргажа байна. А. М. Габдрахманова, А. П. Капустина, И. С. Ануфриев гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригадануудай хүдэлмэришэд эрхим ажалаараа бэшэнэй дундаһаа шалгарна. Байгша оной хоёр һарын даабари үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ хубитаяа ехээр оруулалсана, энэ жэлэй түрүүшын хоёр һарын туршада 1 миллион 18 мянган түхэригэй барилга хэхэ даабаряа 1 миллион 254 мянганда хүргөө.

К. ЖАМЬЯНОВ.

ДЭЭДЭ САГААНАЙ ДУУЛИМДА

РЕПОРТАЖ

Хайша хайшаа нюдэ алдама уужам тараанай газар нэмжынэ. Доболиг газарнуудайнь үбэр тала үни хада эндэ тэндээ сооxорлон харлашанхай, хур хагдаар халюурна. Гансал жалга, хонхор соотуур эреэг-тарааг саһан сайбалзаха юм.

Һая харалһан тараанай һуурида бүлэг хонидой бэлшэжэ ябахань, сайбар үнгэтэй һолоомоной узуур дээрэ арайл гэжэ обёорогдоно.

Эдэ хониһоо тээ саанэ үндэр гүбэйн үбэртэ түхеэрэгдэһэн шэнээргэ байра бахал холоһоо тобойн харагдана.

Энэмнай үнихэнэй суудагараһан, нёдондо түл абалгаар Зэдын аймаг дотор социалис мүрысөөндэ хоёрдохи һуури эзэлһэн бэрхэ хонишон Галина Очировна Базаровагай эрхилдэг отарын байра байдал гээшэ. Үнгэрһэн юһэдэхи табан жэлэй туршада зуун эхэ хонин бүриһөө дунда зэргээр 120,7 хурьга томо болгоһон байна. Эндэхи хонишод арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ зуун эхэ хони бүриһөө 126,3 хурьга тэнжээжэ, тэдэнээ эхэһээнь һалгаатар тус бүрвин шэгнүүрые 20,6 килограммда хүргэжэ, хонин бүриһөө 4 килограммһаа ехэ нооһо хайшалһан байгаа.

Дүршэлтэй хонишон Галина Очировна сугтаа хүдэлдэг нүхэдтэеэ энэ жэлэйнгээшье түл түрэсэ һайнаар абахаар бэеэ зэһэнхэй. Үнгэрэгшэ жэлдэ шэнээр баригдаһан байраяа дулаалха талаар ехэ хүдэлмэри хээ. Дал соохи таһалгануудаа шэнээр, байрадаа тааруулан хубаарилжа табиха хэрэг гараа. Эдэ бүгэдые Галина Очировна сугтаа хүдэлдэг Доржо Гомбоев, Сергей Тыхеев гэгшэдтэй өөһэдөө түхеэрһэн байна.

Түл абалгын урдаа тээ эдэндэ туһалалсахаар Владимир Исаков Татьяна Каширо хоёр эльгээгдэһэн байгаа. Мүнөө тус отарада хурьга абалга түлэг дундаа. Бүхыдөө харууһалжа байһан 612 эхэ хонидойнь хахадһаа үлүүтэйнь хурьгалаад, даб дээрэ 400 шахуу хурьгад абтаад, бүрин бүтэн түлжүүлэгдэнэ.

— Эхир хурьгад яһала олоншье һаа, урда жэлэйхидэмнай орходоо нэгэ бага үсөөн, — гэжэ ахалагша хонишон юундэшьеб шамарлаһан янзатай хэлэнэ.

Үнэндөө, энэнь хэдэн шалтагаантай байгаа. Нэгэдэхеэр, энээнһээ урагша хурьгадаа хабарһаг тээ (мартын 15-һаа) абадаг байһанаа, мүнөө тэрэнһээ эртэ, февралиин эхинһээ абадаг болоһон ушар нилээд лэ нүлөөлөө гэжэ һанагдана. Юуб гэхэдэ, урда жэлнүүдтэ хурьгадаа эхэһээнь һалгаамсаараа эхэ хонидоо удаан саг соо, аяар 2 һара бэлшээн таргалуулдаг байгаа бшуу.

Үнгэрһэн намар хурьгадаа эхэһээнь һалгааһанайнгаа удаа һара тухай болоод лэ искусственна аргаар үрэжүүлхэ баатай болоһон. Эртын хурьга абаха шэнэ болзорто орохоёо байһан аад, бүхы дээрээ совхозойхид хурьгадаа орой болотор эхэһээнь илгаагүйнь хоёрдохи алдуу гэжэ һанагдана.

Гурбадахяар, тэрээхэн үлэһэн һара соо эхэ хонидоо таримал зеленко гү, али бусад тэжээлдэ бэлшээн таргалуулха хэмжээн абтаагүй. Тиимэһээ хонидой эхирлэлгэ тон үсөөрөө гэһэн тобшолол хэмээр болоно.

Хэды тиигэбэшье бүхы хүсэл оролдолгоёо гаргажа, Дээдэ Сагаанай хонишод энэ жэлдэ зуун эхэ хонин бүриһөө 110-һаа үсөөн бэшэ хурьга абажа тэнжээхэ, хонин бүриһөө 4,1 килограмм нооһо хайшалха (түсэбынь 3,9 килограмм) гэһэн социалис уялгаяа заатагүй дүүргэхэ зорилготой. Һүүлшынхиеэ — табадахяа хурьгалха, хүгшэрэнтэһэн хонидһоо эды олон хурьга абажа түлжүүлхэ гээшэ муушье бэшэ ааб даа. Теэд ахалагша хонишон Галина Очировна, тэрэнэй нүхэд энээгээрээ һанаагаа амарнагүй, шадаал һаа бүри һайн дүнгүүдые туйлаха хүсэлэнтэй.

— Үбһэ, һолоомоор тон бага, заахан зеленкотой үлэбэбди. Хурьгалһан хонидтоо даб дээрэ толгой бүриин 500 грамм тараа талха үгэнэбди. Урин дулаан боломсоор лэ хурьгалаадүй хонидоо бэлшээридэ гарганхайбди. Тиигэжэ тэжээлээ алман, хурьгадтаа үгэхэ бологдоно. Хурьгаднай урда жэлнүүдэйхиһээ һараар урда гараһан тула үшөө 30 хоног соо тэжээл үлүү эдихэ болоно ха юм, — гэжэ ахалагша хонишон һанза зобонгёор хэлэнэ.

Эдэ бүгэдыень совхозой хүтэлбэрилэгшэд, илангаяа ахамад ветеринарна врач В. Н. Выборов гэгшэд мэдэжэ байна ёһотой. Имагтал дары шухала хэмжээ абажа, али болохо туһаламжа хүргэхэ бэзэ гэжэ һанагдана.

Дээдэ Сагаан Хүтэлэй хонишод Октябриин 60 жэлэй ойе ажалай амжалтаар угтахын тула дэлгэрһэн Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ хам оролсоод, абаһан социалис уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тула тэмсэжэ байна.

В. ЖАМБАЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: баруун гарһаа Г. О. Базарова сугтаа хүдэлдэг нүхэдтэеэ.

Авторай фото.

Борьёогой совхоз.

ШОРДОМО ДОХЁО!

МХИГҮЙ ҮБЭЛЖЭЛГЫН ХОЙШОЛОН

…ай нютаг Уланхаан …холо бэшэхэнэ, …илометрэй зайда ор-… Эндэ үбэлдөө ша-…мал гурбан гүүртэ …нарлагдаад харуу-…аг.

…бидэ иишэ ерэжэ, …ай ажал хүдэлмэреэр …он байнабди. Ма-…Уланхаан һууринһаа …һамаахай тээшэ …най үдэшын боро …рлон тойронхи та-…ар тунажа байгаа. …Бидэ уданшьегүй …голые мүльһөөр …Мария Берельтуев-…новагай гүүртэдэ …ерэбэбди. Эндэхи …манай ерэхэдэ ма-…хотондонь хаашад. …хоол барижа һуу-…агша малшантай …басаган Ирина …Гадна тэдэнэртэ …сабшалан һайжа-…отрядай механиза-…имир Цыренович …туһална. Мүнөө …буруунуудые ха-

…Степановна өөрөө …эхилжэ мал …хүдэлжэ эхилһэн …Тиимэһээ энэ на-…болоһон эхэнэрнай …шадабаригай гээшэ ааб даа. Харин тэрэнэй басаган Ирина үнгэрһэн жэлдэ наймадахи класс дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр түрэл совхоздоо үлэжэ, эжыдээ туһалха гэжэ шиидээ.

Мүнөө энэ гүүртэдэ 137 буруу тэжээгдэнэ. Тэрэ тоодо нэгэ хашараг, шэбхэ шэрэхэ нэгэ сар бии юм.

Үнгэрһэн зун хура бороогүй, хуурай байһан дээрэһээ үбһэ тэжээл урдахи жэлэйхидэ орходоо тон багаар хуряагдаа. Энээн дээрэһээ совхозой отара болон гүүртэнүүдтэ үбһэ тэжээл тон бага хүртэһэн байна. Энэ гүүртын буруунуудта оройдоо 440 центнер үбһэн хүртөө бэлэй. Тоолоод үзэхэдэ, буруу бүридэ дунда зэргээр үбэлэй һарануудта 3 центнер шахуу үбһэн хүртэнэ бшуу. Теэд энэнь хаана хүрэхэб даа.

Һамаахайн сабшалангые хабар, зунай үедэ уһалжа захалһаар үнинэй. Нёдондо зун эндэхи сабшалан яһала уһалагдажа, муу бэшэ ургаса хуряагдаһан юм. Теэд үбһэшэдэй гэмээр сабшагдаһан ногооониинь хура бороодо норожо, муу шанартай тэжээл бэлэдхэгдэһэн байна. Нигэжэ Һамаахайн сабшалангай хэдэн зуун центнер үбһэн бурьтажа гуташоо. Үбһэшэдэй, мүн совхозой хүтэлбэрилэгшэдэй гэмээр иимэ алдуу гаргагдаа гэжэ сэхэ хэлэхэ болонобди. Юуб гэхэдэ, совхозой үбһэ хуряалгын звеное даагшад, бригадирнууд болон агрономууд үбһэшэдэйнгээ ажалые ходо шалгажа, зүбөөр эмхидхэжэ шадаагүй бшуу.

Хэнэйшье мэдэхээр, бороодо норожо, бурьгаһан үбһэ илангаяа буруунуудта эдюулхэдэ өөдэлдэггүй ха юм. Мал гэдэһэ доторой үбшэндэ нэрбэгдэжэ, гарзалдагшье гээшэ. Эгээл энээнһээ боложо, үнгэрһэн ноябрь һараһаа хойшо эндэ 11 буруу гарзалаа. Буруунуудай үхэл гарзада ороһон ушар гансашье тэжээлэй багаһаа, үбһэнэй шанарһаа бэшэ, мүн үбэлжэлгэдөө муугаар бэлдэһэнһээ эхитэй гэжэ хэлэлтэй. Жэшээлбэл, үбэлжэлгын үедэ эндэ тэжээл ходо таһалдуулагдадаг байһан. Заримдаа малшад үбһэеэ хэдэн километрһээ сараар зөөһэн байна. Малшад эндэхи бригадир Д. Э. Догдановай зэмэтэйе заана. Энэ нүхэрнай малшадай байра байдалаар оройдооше һониирходоггүй байнаа. Долбо Эрхитуевич үнинэй бригадирнуудай нэгэн, ажалаашье, уялгаяашье, хүн зоноошье һайн мэдэхэ. Урдандаашье эрхим бригадирнуудай нэгэн ябаһан байха. Теэд мүнөө... Үндэр наһатай болоходоо «хүндэрөө» гээшэ гү даа?..

Эндэхи малшадта шиидхэгдээгүй асуудалнууд захаһаа олон.

Хэр угһаа нааша малшан хүмнай морин унаатай ябадаг хамнай. Зүгөөр гүүртын малшадта далхи даари болошоһон, үргүүлхэеэ байһан морин даалгагданхай. Энэнь эмээл даахаһаа байха хүл дээрэе арай тогтоно.

Гэхэтэй хамта малшадай байра байдал тиимэшье һайн бэшэ. Малайнь байра муудашанхай. Энэ байрые үшөө намар байхада задалаад, ондоо тээ бариха гэжэ хэлсэгдэһэн байгаа. Энэнь миин лэ хөөрэлдөөн болоод үнгэршөө. Үбэлжэлгын үедэ совхозой модошо дархашуул энэ гүүртэ дээрэ заһабарилга хэһэн юм. Гэбэшье тэдэнэр малшадай гэрые, мүн малай байра муугаар заһабарилаа.

Гадна малшад һайнаар урмашуулагданагүй. Жэшээнь, Ирина Степанова эндэ октябрь һараһаа ажаллабашье, мүнөө болотор салин хүлһэеэ абанагүй.

Эндэ үшөө нэгэ шиидхэгдээгүй асуудал бии. Малшад бүхэли үбэлдөө өөһэдөө түлеэ бэлэдхэжэ, уһа халаажа, малаа бүлеэн уһаар уһална. Теэд малшад түлеэ отолһонойнгоо, уһа халааһанайнгаа түлөө салин хүлһэеэ хүлеэһээр үнинэй. Совхозой тоо бүридхэгшэд энэ асуудалые малшадта ойлгуулха аабза гэжэ найдагдана.

Энэ гүүртын мал зүлгэ ногоон дээрэ ямар шадал тамиртайгаар гарагша ааб? Энэ асуудалда харюусахань бэрхэтэй. Юуб гэхэдэ, эндэ малай тамир муудашанхай. Үргүүлһэн 15 — 20 буруу бии.

— Үбһэ тэжээлнайшье дууһажа байна. Үшөө нэгэ сомоо үбһэтэйбди. Юрэдөө юун бологшо ааб, — гэжэ Мария Берельтуевна һанаагаа зобоно.

— Эндэ малшад үбһэеэ гамтайгаар гаргашалжа шадаагүй. Тэдэнэр малда тэжээл үгэхэ нормоёо баримталаагүй, — гэжэ совхозой ахамад ветврач Дулма-Цырен Будаев хэлэнэ.

Һамаахайда хагдан бии. Эртээнһээ саһа хахалжа, малай үшөө тамираа алдаагүй байһанда үдэрынь хагданда бэлшээхэ тон шухала.

Энэ гүүртын мал зундаа холын Барайнхуурай бэлшээридэ гаргагдаха. Үбэлэй хүйтэндэ, хабарай хатсуу һалхинда үлеэлгэжэ, мүн тэжээлээр дуталдажа турашаһан мал гол горхоной уһанай нэмэхэһээ урид хүшэ тамир абаха гү? Юуб гэхэдэ, Барайнхуурай бэлшээри хүрэхэнь тон хүшэр юм. Харгыдань үндэр хада уула. Түргэн урасхалтай хадын гол горхонууд дайралдадаг. Иимэ харгыда һула, тамиргүй мал ябажа шадахагүй.

Совхозой хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд эдэ бүхы асуудалнуудые хараадаа абажа, тус гүүртэ дээрэхи байдал һайжаруулхын тула горитой хэмжээнүүдые саг дарыдань абаха ёһотой. Тэрэгүй һаань, тус гүүртын мал олоор гарзалжа болохо бшуу.

Г. РИНЧИНО,
хүдөө бэшэгшэ.
Хурамхаанай аймаг.

ТАСС
ШЭНЭ ҺОНИН

СУББОТНИГТО — ГАБШАГАЙ АЖАЛ

Апрелиин 16-да коммунис субботник үнгэргэхэ талаар Москвагай түрүү предприятинуудай гаргаһан патриотическа үүсхэлые промышленностиин, барилгын, транспортын хүдэлмэрилэгшэд үргэнөөр дэмжэжэ байна. Ажалай һайндэрэй дүтэлхэ бүрин коллективүүд улам габшагайгаар ажаллана. Эдэнэй ажал хэрэгүүд, түсэбүүд тухай ТАСС-ай корреспондентнүүд нигэжэ мэдээсэнэ:

МОСКВА: Ниислэл хотын Метростройдо барилга-хабсаралгын юһэдэхи управлениин механизаторнууд энэ үүсхэлые түрүүлэн дэмжэбэ. Коммунис ажалай халаанууд субботнигой тоосоогоор станцинуудые, перегонно тоннельнүүдые барилгада хүдэлжэ, түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ хубитаяа түрүүлэн оруулһан байна. Үүсхэлшэд даабаряа нилээд үлүүлэн дүүргэв.

Ажалай һайндэртэ хүн бүхэнэй хабаадажа, үндэр бүтээсэ туйлахын тула метро барилгашадай хүдэлмэриие субботнигто бэлдэхэ ба тэрэниие үнгэргэхэ штаб түсэблэһэн байгаа. Калуга-Ригын түмэр замай шэнэ участогые ашаглалгада эдэнэр гол анхаралаа хандуулна.

Москвагай метрогой барилгашад субботнигой тоосоогоор 300 мянга гаран түхэригэй хүдэлмэри хэхые шиидэв. Ажалай һайндэрэй жасада түрүүшын ехэ мүнгэ зөөри оруулагдажа байна.

УЗЛОВАЯ (Тульская область). Коммунис субботник үнгэргэхэ штаб нютагай гуталай фабрикада аша үрэ ехэтэйгээр хүдэлжэ байна. Ажалай һайндэртэ бэлдэжэ байһан тухай мэдээсэлнүүд предприятиин цехүүдһээ үдэр бүхэндэ иишэ ороно. Коллектив апрелиин 16-да ажалай үндэр бүтээсэ туйлаха юм гэжэ гэршэлһэн түрүүшын дүнгүүд штабай заседани дээрэ согсологдоо. 8 мянган паар гутал, эдэнэй мянган паарынь гүрэнэй шанарай тэмдэгтэйгээр гаргагдаха юм. Гутал оёгшод бүхы продукцияа арьбалһан материалаар гаргаха.

ЛЬВОВ. КПСС-эй XXV съездын делегат Г. Г. Повзаровой бригада бүхэсоюзна коммунис субботнигой тоосоогоор поездоо арьбалһан элшэ хүсөөр ябуулба. Львов — Баруун зүг гэһэн локомотивна депогой олонхи машинистнүүд тэрэнэй жэшээс дагаһан байна. Арьбалһан түлишөөр 100 поезд апрелиин 16-да ябуулха зорилготой мүрысөөндэ түмэр замшад оролсобо. Н. Д. Шимко, И. Г. Сыроватко, В. В. Гарыгин болон бусад машинистнүүд субботнигой тоосоогоор хубитаяа оруулаа.

Предприятиин заһабарилагшад ажалай һайндэртэ габшагайгаар хүдэлхые шиидэбэ. Нэгэ тепловоз заһабарилха, мүн 10 локомотивай техническэ харалга хэхэ уялга абаа. Бүхы хүдэлмэри эрхим шанартайгаар хэгдэхэ байна.

(ТАСС).

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ албанай хэрэгээр Танзани ошохонь

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный Танзаниин Президент Дж. Ньерерин уряалаар 1977 оной мартын тэнгһээ хойшо албанай хэрэгээр Танзаниин Нэгэдэмэл Республикэ ошохо болобо.

ХАБАРАЙ ПОЛЕВОЙ ХҮДЭЛМЭРИДЭ НАЙДАМТАЙ БЭЛЭДХЭЛ ХАНГАХА

Хүдөө нютагуудай ажалшадай халуун хаһа дахинаа оронхой: ороной олохон районуудта хабарай полевой хүдэлмэри ябуулагдажа байна. Тарилгын хүдэлмэридэ түгэс бэлдэхэ, колхозууд болон совхозуудта машинануудые, түлишэ, үтэгжүүлгэ ба материально-техническэ бусад хэрэгсэлнүүдые эльгээлгые түргэдхэхэ асуудалнууд мартын 15-най үдэр Москвада Бүхэсоюзна габшагай штабта зүбшэн хэлсэгдээ.

Хүдөө ажахын техникэ заһабарилгын ябаса шэнжэлэгдээд, поли дээрэ гарахаар тэрэниие бэлдэлгын темп үнгэрэгшэ жэлнүүдэйхиһээ түргэн байна гэжэ тэмдэглэгдэбэ. Гэхэ зуура Россин Федерациин ба Казахстанай хэдэ хэдэн областьнуудта «Кировец» гэжэ олон трактор, тарилгын ба газарай хүрьһэ элдүүрилдэг агрегадууд үшөө заһабарилагдаадүй, мастерскойнууд соогоо байһаар.

Штабта хабаадагшад автотранспортые бэлдэхэ асуудалда шухала анхарал хандуулаа. Тарилгын ба хүдөө ажахын бусад хүдэлмэри эрилтэй түргөөр дүүргэлгэдэ иимэ транспорт нилээд ехэ үүргэ дүүргэдэг. Тиимэһээ ажахынуудые, тусхай мэргэжэлтэ предприятинуудые шухала узелнуудаар, автомашинануудай запчастьнуудаар хаһа саг соонь хангаха. Иимэ эрилтэ карданна балнуудые бүтээдэг Эрхүүгэй заводто, Смоленскэ автоагрегадуудай заводто хамаадана.

Бии байгаа дутуу дундануудые усадхаха, хүдөө нютагуудай бүхы захилнуудые зайлашагүй дүүргэхэ зорилготой хэмжээнүүд штабай тогтоол дотор харуулагдаа.

Штабай хүдэлмэридэ КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Арадай хиналтын комитедэй, СССР-эй Госснабай, хэдэ хэдэн министерствэнүүдэй ба албан зургаануудай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд хабаадаба.

(ТАСС).

БАРИЛГЫН МАТЕРИАЛНУУДЫЕ ЕХЭЭР ҮЙЛЭДБЭРИЛХЭ

СССР-эй Верховно Соведэй Барилгын ба барилгын материалнуудай комисси руднабэшэ материалнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилхын тула Россин Федерациин Барилгын материалнуудай промышленностиин министерствын эрхилдэг хүдэлмэриие мартын 5-да хаража үзөө.

Энэ һалбариин министр Г. Н. Мараковай элидхэлые зүбшэн хэлсэхэдээ, депутадууд нигэжэ тэмдэглэбэ: юһэдэхи табан жэлэй туршада соо руднабэшэ материалнуудые үйлэдбэрилгэнь хоёр дахин нэмэһэн байна. Гэхэ зуура тус һалбари бутархай шулуу, хайр хэрэглэхэ түсэбөө гурбан жэлэй турша соо дүүргээгүй. Энэнь промышленна, граждан ба гэр байрын барилгануудые хойшо татана. Предприятинуудые һэльбэн шэнэдхэхэ, техническэ талаарнь шэнээр зэбсэглэхэ, үйлэдбэриин хүсэ бүрин хэрэглэхэ, продукциин шанар улам һайжаруулха, тусхайлан хэлэбэл, бетон хэхын тула руднабэшэ жэжэ, холимол материалнуудые ехээр үйлэдбэрилэн гаргаха шухала гэжэ тусхайлан тэмдэглэгдээ.

Тус һалбариин предприятинуудай барилгын ябасые, хуушан ба шэнээр хүсэндөө оруулагдаһан предприятинуудые хаһа саг соонь ашаглаха хэрэгтэ бүри шанга хиналта табихыень автономито республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдтэ, крайгүйсэдкомуудта, облгүйсэдкомуудта комисси һанамжалан дурадхаба.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

СССР-эй БУДДЫН ШАЖАНТАНАЙ ТҮБЭЙ ЗУРГААНАЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭ Ж. Д. ГОМБОЕВЫЕ АРАДУУДАЙ ХАНИ БАРИСААНАЙ ОРДЕНООР ШАГНАХА ТУХАЙ

Амгалан байдал хамгаалха патриотическа ажал ябуулгын түлөө, ная наһатай болоһонтойнь дашарамдуулан, СССР-эй буддын шажантанай түбэй зургаанай түрүүлэгшэ Жамбал Доржи **Гомбоевые Арадуудай Хани барисаанай** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1977 оной мартын 15.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри дүүргэхын түлөө

НҮЛӨӨЛХЫ ҮҮРГЫЕНЬ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

Социалис мүрысөөн хадаа манай арадай түйлаһан бүхы амжалта, илалтануудай гол нүхэсэлнүүдэй нэгэн болонхой. Тиимэһээ энэ хэрэгые саашадань хүгжөөхэ, эмхидхэлыень улам һайжаруулха дайшалхы зорилго партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудай урда табигдана. «Мүрысөөн хадаа ажахын хэрэг байдалда, ороной ниитэ политическэ ажабайдалда, хүмүүжэл болбосоролой хэрэгтэ угаа ехэ аша нүлөө үзүүлжэ байна. Социалис мүрысөөе, ажалда коммунис ёһоор хандаха ябадалые саашадань али болохоор хүгжөөхэ гэшэ манай хамтын дайшалхы уряа зорилго болоно» — гэжэ КПСС-эй XXV съезд дээрэ партиимнай ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев хэлээ һэн. Энэ заабари партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудай ажал ябуулгын гол шэглэлнүүдэй нэгые тодорхойлхоһоо гадна, байгша табан жэл соохи хүдэлмэриинь уг зорилгые, онсолходо, холын хараата зорилгые эли болгоно ха юм.

Улаан-Үдын «Теплоприбор» заводой партийна, профсоюзай, комсомолой организацинууд иимэ гол шэглэлтэйгээр хүдэлмэриеэ ябуулна гэбэл алдуу болохогүй. Тиимэһээ энэ талаар юунэй хэгдэһэн тухай тэмдэглэл соогоо хөөрэжэ үгэхэ болонобди.

«Эрхим шанарай табан жэлдэ — бата найдабарита ажал», «Хүн бүхэнэй хүдэлмэриин эрхим шанарһаа коллективэй ажалай дээдэ зэргын ашаг үрэдэ хүрэтэр», «Оньһон түхеэрэлгэнүүдые минута бүхэндэ үндэр бүтээсэтэйгээр ашаглая» гэһэн уряанууд доро социалис мүрысөөн һалбаран дэлгэрээ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Энэ ушар горитой удха шанартай. Юуб гэхэдэ, арбадахи табан жэлэй онсо шэнжые тодорхойлхоһоо гадна, социалис мүрысөөнэй гол шэглэлые харуулна ха юм. Үндэр ашаг үрын, эрхим шанарай табан жэл хүн бүхэнэй урда, коллектив бүхэнэй урда шэнэ, орёо зорилгонуудые табяа бшуу.

«Теплоприбор» заводто мүрысөөндэ урданайхиһаа ехэ анхарал хандуулагдадаг болоһон байна. Юуб гэхэдэ, коллективүүд хоорондын мүрысөөн нилээн гуримшаба, эмхидхэл һайнтай болобошье, энэ хэрэгтэ хабаададаг гол хүсэн — юрын хүдэлмэришэн харааһаа алдагдах яа һанадаг байһан юм. Харин мүнөө хүдэлмэришэн, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэ бүхэн хубиин зохёохы түсэб баталан абажа, мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Энээнэй ашаар мүрысөөндэ хабаадагша бүхэниие анхаралһаа алдангүй, тэрэнэй ажал хэрэгээр ходо һонирхожо, бии болоһон һайн дүй дүршэлыень сэгдары олондо мэдээжэ болгохо, үгы гэбэл хэрэгтэй туһаламжа үзүүлхэ аргатай болоо.

Гэхэтэй хамта, тэдэ түсэбүүд хадаа хүдэлмэришэн, мэргэжэлтэ бүхэнэй арга боломжодо батаар түшэглэн табигдаһан байбал, мүрысөөе саашадань эдэбхижүүлхэ, бүри аша үрэ ехэтэй болгохо арга нүхэсэлнүүдэй нэгэн болохо байна. Тус заводой экономистнууд мастернуудые бултыень суглуулжа, семинар үнгэргөө. Тиихэдэ хубиин зохёохы түсэб табилгын гол ёһо гурим тодорхойлогдоһон, экономическа үндэһэ һуурииень яагаад зүбөөр олохо, баримталха ёһотойб гэжэ үргэнөөр харуулагдаһан байха юм.

Мүрысөөндэ хабаадагша бүхэнэй табан жэлэй даабари дүүргэлгэдэ оруулһан хубитые элирүүлхэ зорилгоор «Ажалай паспортнуудые» захижа, типографида барлуулан сохюулһан байгаа. Энэ паспорт соо хүдэлмэришэнэй ажал бүхы талаһаа харуулагдана. Үдэр, һара, жэл бүриин түсэбэй дүүргэлтэ, эрхим шанартайгаар тушаагдаһан продукциин хэмжээн процентээр харуулагдана. Гадна түүхэй эд болон материалнуудые арьбалһан, алмаһан, уралан нарижуулгын дурадхалнуудые оруулһан, энээнэйнь хэр зэргын олзо асарһан тухай мүн лэ бэшэгдэдэг гуримтай. Ажалай болон ниитын журам хэр зэргээр сахидагынь, юрэнхы болон тусхай мэдэсээ хэр зэргээр дээшэлүүлһэниинь, ниитын хүдэлмэридэ хэр эдэбхитэйгээр хабаададагынь, һурган хүмүүжүүлгын хэрэгтэ ямараар хандадагынь мүн лэ тодоор харуулагдадаг гээшэ. Иимэ хүдэлмэри 1976 ондо үргэнөөр ябуулагдажа, ашаүрэнь, мүрысөө эдэбхижүүлхэдэ ехээр нүлөөлдэг байһаниинь элирээ. Тиимэһээ саашадаашье үргэлжэлүүлэгдэхэ хараатай.

Коллективүүдэй ажал хэрэгыень тобойсо харуулхын тулада цех, участок, таһаг бүхэнэй мүрысөөнэй дэбтэрнүүд бии болгогдоһон байна. Энээн соо ажалша коллективүүдэй абаһан социалис уялганууд, гэдэнэй дүүргэлтэ, түсэбэй дүүргэлтын ябаса, тус коллектив соо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ илагшадай, үүсхэл болон хүдэлөөнүүдэй эхи табигшадай ажал ябуулга үргэнөөр харуулагдана.

Онсолходо, завод соо дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй гурим 1976—1980 онуудай турша соо ехэ хубилалтада оруулагдангүй байхаар хараалагданхай. Тиигэжэ мүрысөөн хадаа нэгэ жэл соо бэшэ, харин бүхэли табан жэл соо таһалгаряагүй ябажа байха болоно. Гадна хубилалтада орохогүй энэ гурим холын хараа бодолтойгоор хүдэлмэришэдэй ажаллахадань туһална.

1976 ондо олон хүдэлмэришэд, ажалша коллективүүд үнэтэй сэнтэй, аша үрэ ехэтэй үүсхэл болон хүдэлөөнүүдэй эхи табяа. Энэ ушар социалис мүрысөөнэй нүлөөлхы үүргын улам дээшэлжэ байһыень гэршэлнэ. Жэшээлхэдэ, механическа цехэй токарь А. И. Яковлев табан жэлэй түсэб дүрбэн жэл соо дүүргэхэ уялга абаад, сугтаа хүдэлдэг нүхэдөө дэмжэхыень уряалһан юм. Ахамад технологой таһагай конструктор В. П. Мархаев өөрынгөө абадаг салингай жэлэй жасын мүнгэн зөөриһөө ехэ арьбалалта, алмалта түйлахын түлөө тэмсэлэй эхи табиһан байна. Уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэнэй ашаар хараалһанаа бэелүүлхэ зорилготой.

Энээнһээ гадна «СССР-эй профсоюзуудай XVI съездын нэрэмжэтэ бригада» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысөө гэһэн үүсхэл П. И. Судомойкиной бригада гаргаһан юм. 1977 оной мартын 21 болотор (тиихэдэ съезд нээгдэхэ) арбадахи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй нэгэдэхи кварталай түсэб бэелүүлхэ гэжэ шиидэ. 1976 онойнгоо түсэб болзорһоонь урид дүүргэһэн энэ бригада даабариһаа гадуур хоёр хахад тонно шудхамал зүйл захилшадтаа эльгээгээ.

Мүрысөөнэй дүнгүүдые олондо мэдээжэ болгохо асуудалай тон шухала удха шанартай байһаншинь эли. Тиимэһээ «Теплоприбор» заводой партийна, профсоюзай, комсомолой организацинууд энэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулна. Социалис мүрысөөнэй ябаса харуулһан стенднүүд цех, участок, таһаг бүхэндэ бии. Гадна хаһын һонин, элдэб бюллетеньнүүд үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Заводой радиогоор социалис мүрысөөндэ хабаатай асуудалнуудаар дамжуулганууд ходо хэгдэжэ байдаг. «Ажалай алдар солын календарь», «Эдэнэр мүнөөдэр түрүүлжэ ябана» гэһэн стенднүүд, «Табан жэлэй түрүүшүүл» гэһэн гаршагтай фотоплакадууд саг үргэлжэ гаргагдажа, саг соогоо шэнэлэгдэжэ байдаг.

1976 оной дүнгүүдые шэнжэлжэ үзөөд, үшөөл дайралдадаг байһан дутуу дундануудаа тодоруулжа, социалис мүрысөө саашадань хүгжөөхэ талаар зорилгонуудаа «Теплоприбор» заводой партком, завком, комсомолой комитет тодоруулханхай. Жэшээлхэдэ, 1977 оной турша соо хүдэлмэришэдэйнгөө тоо олошоруулангүй, ажалай бүтээсые 9,7 процентээр дээшэлүүлжэ, нёдондонойхиһоо 26,4 процентээр ехэ продукци гаргаха зорилго табигданхай. Энэ зорилго бэелүүлхын тулада хүн бүхэн һайнаар, эдэбхитэйгээр ажаллаха ёһотой болоно. Тиимэһээ хубиин зохёохы түсэбүүдые бүри тодо, үйлэдбэридэ дүтэ болгохо һанаатай. Мүнөө хүдэлмэришэн бүхэнэй ажал шэнжэлэгдэжэ, тэдэнэрэй ажалайнгаа бүтээсэ хэр зэргээр дээшэлүүлхэ арга ломжотой байһаниинь рүүлэгдэнэ. Энэ мэргэжэлтэд эдэбхит хабаадалсажа байнхай. гээд эдэ шэнжэлгэн үндэһөөр хүдэлмэришэ хэн ажалай бүтээсэ лүүлхэ талаар социалис га баталан абаха юм.

Мүрысөөнэй хүмүүж хы үүргые саашадань шэлүүлхэ, үрэ дүнгүүд энэ хүдэлөөнэй хүсэтэ гин дээрэ мүндэлһэн дүй дүршэлые олондо м жэ болгохо асуудал м зэргэ шиидхэгдэхэ б Октябриин 60 жэлэй хүндэлэлдэ зорюулагд социалис мүрысөө бүри гэдхэхэ, хүдэлмэришэдэй хёохы эдэбхи үүсхэл б руулха талаар горитой дэлмэри ябуулха зори баһал шухала юм.

Бүхэсоюзна социалис рысөөн тухай КПСС-эй гай, СССР-эй Министр дэй Соведэй, ВЦСПС ВЛКСМ-эй ЦК-гай, Ок риин революциин 60 ж ой тухай партиин ЦК тогтоолнууд соо энэ та бэелүүлэгдэхэ хэмжээ я ганууд дотор харуула хай. Тиимэһээ эдэ док нүүдые хүтэлбэри бо социалис мүрысөөнэй лөөлхы үүргые бүри дэ лүүлхые эрмэлзэнэ.

Ц. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ.

„КОМСОМОЛЬСКИЙ“ СОВХОЗДО

ФОТОРЕПОРТАЖ

Яруунын аймагай «Комсомольский» совхозой хоёр отделенидэ 3600 үхэр шахан тарагалуулагдажа байдаг.

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ түсэбөөр хараалагдаһан 5120 центнерэй орондо 5480 центнер шэгнүүртэй мал гүрэндэ тушаагдаа. 5550 центнер һү гүрэндэ тушаахын орондо 7785 центнер эльгээгээ юм.

«Комсомольский» совхоз байгша оной хахад жэлэй туршада гүрэндэ мяха тушааха түсэбөө холо үлүүлэн дүүргээ. Совхозой һаалишад Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсоод, нэгэдэхи кварталда гүрэндэ 1090 центнер һү худалдаха түсэбөө 1200 центнертэ хүргэбэ.

Үнинэй үхэршэд Тамара Максимовна Верещагина, Елена Ивановна Колоскова, Александр Петрович Веревкин, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» ордento, КПСС-эй гэшүүн Даша-Дондок Аюшеевич Тогтохоев гэгшэд даажа абаһан хашарагуудаа дулаан байрада оруулжа, шахан тарагалуулдаг. Дүй дүршэлтэй үхэршэд малаа бүлеэн уһаар уһалжа, үбһэ тэжээлээ һайнаар буйлуулжа эдеэлүүлһэнэй ашаар тус бүриинь шэгнүүрые сүүдхэдэ дунда зэргээр 800 граммаар нэмээнэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ түрүү һаалишад Ажалай алдар солын 3-дахи шатын ордento Тамара Климентьева, Хубисхал Дашадоржиева, Сырен-Дулма Цыдендамбаева гэгшэд үнеэн бүриһөө 2300 килограмм һү һаажа эрхимлэһэн. Мүнөө январь, февраль һарануудай дүнгөөр совхозой түрүү һаалишан, ВЛКСМ-эй гэшүүн Александр Бурачков түрүү һуури эзэлжэ ябана. Тэрэ хоёр һарын дүнгөөр 433 килограмм һү һаагаа бшуу.

Үйлэдбэриин ашаг үрэ ба хүдэлмэриин шанар дээшэлүүлхын түлөө, арадай ажахын түсэбые 1976 ондо амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө Бүхэроссиин социалис мүрысөөндэ эгээл үндэр үрэ дүнгүүдые түйлаһанайнгаа түлөө «Комсомольский» совхоз РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугаар гурбадахяа шагнагдаа.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: совхозой мэдээжэ һаалишан Тамара Климентьева; Казахай сагаан толгойто үүлтэрэй шахамал үхэрнүүд эдеэлжэ байна; үхэршэн, КПСС-эй гэшүүн Даша-Дондок Тогтохоев.

С. БАЛДУЕВ.

СОВЕТ ОРОН: ШЭНЭ ҺОНИН

ДҮШЭН ТАБАН АДРЕСААР

СЫЧЕВКО (Смоленскэ область). (ТАСС-ай корр. Ю. Сидоров). Малай үүлтэр һайжаруулгын «Рассвет» гэжэ заводой һаалишан А. И. Иванова жэл соо «Лежебока» гэжэ үнеэнһээ 10.200 килограмм һү һаагаа. «Лежебока» хадаа Смоленскэ областьдо үсхэбэрилэгдэдэг элитэ мэдээжэ сычевско үүлтэрэй үнеэн болоно. Һү ехээр үгэдэг үнеэдые бии болгон үсхэбэрилхын тула үүлтэртэ малай совхозуудай трест эмхидхэгдэн байгуулагдаа һэн. Ажахынууд хоорондын дүрбэн нэгэдэл, тусхай шэглэлтэй олһон ажахы тэрэнэй бүридэлдэ ороно. «Капустинский» совхозой үндэһэ һуури дээрэ байгуулагдаһан нэгэдэл үндэр үрэ дүнгүүдые түйлана. Хүршэ гурбан ажахы нэгэ һаратай эмэ тугалнуудые энэ нэгэдэлдэ эльгээдэг. Жэл хахадай турша соо мал эндэ байлгагдахадаа, 400 килограмм хүрэтэр шэгнүүртэй болоно. Жэл бүхэндэ тусхай шэглэлтэй ажахынууд һайн үүлтэрэй 3500 бүрүү Смоленскэ областиин, мүн ороной нгоо бусад область болон хизаарнуудай ажахынуудта эльгээнэ.

АВТОМАДААР ТЭЖЭЭЛ БЭЛДЭГДЭНЭ

ДУШАНБЕ. (ТАСС-ай корр. Г. Дейниченко). «Гранула» гэжэ автомат түхеэрэлгэ эндэхи «Спецавтоматика» гэжэ туршалгын заводто олоор бүтээгдэн гаргагдажа захалба. Малшадай захилаар «Средазспецавтоматика» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй инженернүүд тэрэниие зохёон бүтээгээ. Тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэриие автомат оньһон түхеэрэлгээр жолоодон хүтэлбэрилхэ байна.

Поточно дүрбэн линитэй хамта «Гранула» хүдэлдэг юм. Тэрэнэй туһаламжаар үдэрэй туршада 30 тонно хүрэтэр гэхэ гү, али юрынхидэ орходоо хоёр шахуу дахин ехэ тэжээл буйлуулагдаха аргатай. Гисарай колхозууд хоорондын шахан тарагалуулгын комплекснууд республика дотороо түрүүлэн эдэ түхеэрэлгэнүүдые хэрэглэжэ захалаа.

КИРГИЗЭЙ ОВОЩОЙ ПЛАНТАЦИНУУД

ФРУНЗЕ. (ТАСС-ай корр. А. Сорокин). Киргизэй овощ ехээр тарижа ургуулдаг ажахы болохо Карасуйска районой «Кенеш» совхозой таряашад рассада һуулгадаг машинануудаа таряалан дээрэ гаргаба. Республикын урда хубида эртын овощ һуулгагдажа байна. Тиигэжэ майн эхээр помидорой, үгэрсын шэнэ ургаса хуряагдаха юм. Мартын хүйтэнһөө ургасын хосорхогүйн тула плантаци хэмэл пленкоор хушагдаа.

Түсэбтэ арбадахи табан жэлдэ Киргизидэ эртын овощ ургуулга хоёр шахуу дахинаар үргэдхэгдэхэ байна. Овощ тарижа ургуултада мэргэжүүлэгдэһэн арба гаран шэнэ ажахы байгуулагдаа; газар доороһоо гарадаг халуун уһаар дулаасуулагдадаг зуугаад теплицэ, электропарник баригдаа. Овощой ургамалнуудые тарижа ургуулхын тула үргэн ехэ шэнэ, боро газар элдүүрилэгдэжэ байна.

ШЭГНҮҮРЭЭ ЕХЭЭР НЭМЭЭНЭ

ПЕНЗЭ. (ТАСС-ай корр. И. Бодров). «Вертуновский» совхоз эбэртэ бодо мал шахан тарагалуулха талаар Пензиин областиин мэргэжүүлэгдэһэн эгээл ехэ предприятинуудай нэгэн мүн. Тус совхоз байгша ондо түрүүшынгээ малые мяханай комбинадта эльгээгээ. Эрэ бүрүү, хашарагуудай шэгнүүр дунда зэргээр 479 килограмм гэхэ гү, али нёдондонойхиһоо 55 килограммаар дээшээ татаһан байна.

Ажахын малшад мяха үсхэбэрилхэ жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэхые шиидээ. Тиихэдээ үхэр малайнгаа тоо толгойе олошоруулангүй, нёдондонойхиһоо 10 мянган центнерээр ехэ мяха гүрэндэ тушааха юм. Малайнгаа шэгнүүрые нэмээжэ, гүрэндэ тушааһанай ашаар иимэ ехэ амжалта түйлагдаха байна. Энэ удаада үхэр малай шэгнүүр дунда зэргээр 450 килограммда хүргэгдэхөөр хараалагдана.

Бүрүү, хашарагууд 100 тухай үдэр соо харууһалагдадаг юм. Энэ үе соо залуу малай шэгнүүр 1 центнерээр нэмэнэ.

Бүри удаан саг соо шахан тарагалуулаа һаа, яаха гээшэб? Хэдэн туршалга хэбэ. Үсөөхэн бүлэг малые 150—170 үдэр соо шахаад үзэбэ. Тиихэдэнь эдэнэй шэгнүүр 400-һаа 470 килограмм хүрэтэр нэмэһэн байгаа. Мүнөө бүхы малаа бүри удаан саг соо шахан тарагалуулдаг болохые шиидэнхэй. «Вертуновский» совхоздо зундаа үхэр мал шахан тарагалуулха нэмэлтэ талмайнууд баригданхай. Малайнь зарим хуби хүршэ ажахынуудта тарагалуулагдаха байна.

— Малай тэжээл тухай эртээнһээ оролдолго гаргадагбди,—гэжэ совхозой директор А. Д. Каляев хөөрэнэ. —Дүрбэн жэлэй урда тээ сөөрэм тогтоогоо һэмди. Энээнэй ашаар һайжаруулагдаһан сабшалангаа, кукурузын полиие уһалха аргатай болообди. Эдэнэй талмай 1700 гектар хүрэтэр үргэдхэгдөө. Туд бүриһөөнь 750 центнер хүрэтэр ногоон намаа, 500 центнер кукурузын эшэ намаа хуряагдана. Витаминтай үбһэнэй гурил бэлдэдэг цех малай тэжээл буйлуулгын шухала участок болонхой. Һаяар энэ цехтэ үшөө хоёр агрегат тодхохобди.

ПСКОВОЙ ЭЛДИН БАЯН ГЕКТАРНУУД

ПЫТАЛОВО (Псковско область). (ТАСС-ай корр. М. Амаев). Белоруссиин мелиораторнууд Псковско областиин намаг налхитай газарые хатааха хүдэлмэрээ болзорһоонь һараар урид дүүргэбэ. Коллекторнэ һубагууд татагдаһан, үргэн ехэ талмай дээрэһээ ямаршье үрэгүй ожорһо хулһан һалгаагдаһан байна. Пыталовска районой дүрбэн ажахы Белоруссиин шефүүдһээ ехэ таряалан, сабшалан нэмэжэ абаха.

Псковско областиин шэнэ газар элдүүрилгэдэ аха дүү республикын түлөөлэгшэд сэгнэшэгүй туһа хүргэнэ. Хоёр жэл соо эдэнэр 2 мянган гектар талмайе уһалагдадаг болгоо. Байгша ондо Минскын, Витебскын мелиораторнууд үшөө 2200 гектар намаг налхитай газарые хатааха юм.

ХҮДӨӨГЭЙ ШЭНЭ БАРИЛГАНУУД

БАКУ (ТАСС-ай корр. Э. Джафарова). Кахи гэжэ районно түбтэ баригдаһан шэнэ больницын городогой һүлдэ тэмдэгтэ түлхюурые барилгашад хүдөөгэй ажалшадта барюулба. Терапевтическэ, хирургическа, нюдэнэй үбшэнэй ба тусхай шэглэлтэй бусад отделенинүүд, кабинедүүд хоёр корпус соо бии. Эдэнэр мүноөнэй медицинскэ техникээр хангаданхай.

Түсэбтэ табан жэлэй дүүрэтэр Азербайджанай хүдөө нютагуудта больницын ба поликлиникын 30 шахуу ехэ комплекс баригдаха байна.

«ТУРИСТ» АЙЛШАДЫЕ УГТАБА

ОДЕССЭ. (ТАСС-ай корр. Ю. Михалюк). Эндэхи үзэсхэлэн һайхан курортын районда 14 дабхар «Турист» гэжэ гостиница баригдажа, ашаглалгада тушаагдаба. Тэрэ амаржа байһан 400 хүниие нэгэн доро хангаха аргатай.

Киевэй архитекторнүүд гостиницын проект зохёогоо. Мянган хүнэй байха «Одесса» гэжэ гостиница Хара далайн эрье шадар урган бодохо байна. Архитекторнүүд «Аврора» гэжэ 14 дабхар гостиницын проект табижа захалба.

МАЛАЙ ТЭЖЭЭЛ—МҮНӨӨДЭРЭЙ ШУХАЛА АСУУД

САБШАЛАНДА ЭЗЭН ХЭРЭГТЭЙ

Урзанда үбэл намда совхозой хүтэлбэрилэгшэд трактор даалгажа үгөөд, луговодоор ажаллахыемнай дурадхаа һэн. Теэд би иимэ харюусалгатай хүдэлмэридэ томилогдоһондоо энэ дурадхалыень арсалтагүй зүбшөөгөөд, тэрэ хабартаа 2.200 тонно наг шэбхэ сабшалан дээрэ зөөхөөр хараалаа бэлэйб. Абаһаар хэхэ хүдэлмэрээ түсэблэхэдэм захагүй шэнги һэн. Тиигэжэ түрүүлэн газарай үрэжэл һайжаруулха гэжэ шиидээд, түсэбһөө 1,5 дахин ехэ шэбхэ сабшаланда гаргажа тараагааб. Удаань хүбхэнтэһэн газараа борнойлхо хүдэлмэри ябуулагдаа. Тиигээд сабшалангай гектар бүхэндэ 230 килограмм хүртэхөөр аммиагай селитрэ оруулааб. Эдэ бүхы ажалаа хэжэ үрдиһэнэй ашаар тэрэ жэлдэ сабшалангай гектар бүхэнһөө 24 центнер үбһэн хуряагдаа һэн.

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ үнөөхи 160 гектар сабшалан дээрэһээ 2.080 центнер гэхэ гү, али гектарай 13 центнер үбһэ хуряаха гэһэн түсэб хараалагдаһан байгаа. Өөрынгөө арга боломжонуудые хаража үзөөд, гектар бүхэнһөө 15 центнер үбһэ суглуулха гэһэн уялга абажа, үрэжэлыень һайжаруулха культуртехническэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа захалаа бэлэйб. Нэн түрүүлэн сабшалан дээрэ наг шэбхэ урдынхиһаа ехээр гаргагдаа. Ишүүнтэ, Хандагайн-Үбэр гэжэ газарта үбэлжэдэг малай гүүртэнүүдэй, мүн Дунда-Талын фермын газаа обоологдоһон наг шэбхэ онгилжо, бүхыдэнь тооной сабшаландаа гаргажа тараагаа һэм. Энэ хүдэлмэридэмни совхозоймнай механизаторнууд С. Балданов, Б. Майоров, В. Маншеев гэгшэд угаа ехэ туһа хүргэһэн байна. Үбэлэй хүйтэндэшье, хабарай хагсуудашье ажалнай таһалдаагүй.

Хабар саһанай хайлахаһаа урдахана аммиагай селитрэ сабшалан дээгүүр сасаһамни, түрүүшын һайрамтай холисолдон, хүрьһэндэ шэнгэжэ, ехэ аша үрэтэй байгаа.

Иигэжэ арга шадалаараа наг шэбхэ гаргажа, минеральна үтэгжүүлгэ оруулаад, һайса уһалһамнай энэ сабшалангһаа бүхыдөө 2.867 центнер үбһэн бэлэдхэгдээ һэн. Энэмнай отделенидэ хуряагдаһан бүхы үбһэнэй дүрбэнэй нэгэ хубиһаа үлүү байгаа. Иимэ ехэ тэжээлэй абтаһанда баярлаашье гээшэ аабзаб. Хэһэн ажални хооһоор хосороогүй, яһала үрэ үгөө ха юм.

«Шэмыень абабал, ашыень харюула» тэдэгтэл, даажа абаһан энэ сабшалангайнгаа ургасые саашадаа улам дээшэлүүлхын тула түсэбөөр хараалагдаһан ажалаа түхэреэн жэлэй туршада хэдэг болоо һэм. Һөөг бургааһа, болдог дошо отолжо, сабшалан сэбэрлэхэ, тошо халяажа хүргэхэ хүдэлмэрээ ябуулхын хажуугаар, үбэлдөө һүри сомохо тракторай томо шарга дархалжа бэлдэдэгбди.

Мүнөө тракторай 30 гаран шарга заһабарилагдаад байна. Үшөө 100 шарга шэнээр дархалжа бэлдээб. Үбһэ шарга дээрэ һүрилхэдэ гаргаша багатай, ажалшье бүтээсэтэй байдаг юм. Үбһэ хуряалгын үедэ томо шарга тракторай хойно шагтагалаад, дээрэнь һүри сомоходо түргэншье гээшэ. Үбэлдөө тэрэ шаргатай үбһөө (нэгэниинь 25—30 центнер болодог) трактортаа шагтагалаад, фермэ дээрэ асархадашье таарамжатай.

Тиихэдэ шарга хэхэһээ гадна аса, тармуур, намаг, һужааг газарай үбһэ шэрэхэ нагшуурганудые бэлдэдэгбди. Мүнөө жэл 3000 һургааг отолжо, 9 километр утатай хорёо бариха түсэбтэйб.

Арбадахи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ 2.000 центнер үбһэ абаха түсэб хараалагданхай. Түрэл Коммунис партиингаа совет арадтаа хандаһан Бэшэгтэй танилсаад байхадаа өөрынгөө арга боломжые хаража үзөөд, даажа абаһан 160 гектар сабшалангай гектар бүхэнһөө 19—20 центнер үбһэ хуряаха социалис уялга абаба гээшэб. Энэ зорилгомни урдынхиһаа ехэ. Гэбэшье даалгагдаһан бүхы ажалаа жэншэдгүй ябуулбал, эды шэнээн үбһэн заатагүй хуряагдахаар гэжэ һанагдана.

Бүхы Хойто-Голдомнай луговодоор ажалладаг намһаа бэшэ хүн үгы юм. Тиимэһээ ехэнхи сабшалан эзэгүй үлэшэнэ. Үшөө хоёр хүниие луговодоор томилбол байгаа гэжэ һананаб ниинь 210 гектарай Талын сабшалан, ха гөөдэнь жэжэ участ Енхойн-Нуга даажа үрэжэлыень һайж хүдэлмэри ябуулха һ бээ сабшалангаа ээз гоболнай үбһэн хэ ехээр хуряагдажа, жээлээр дуталдада шээл дары дабагдаха Энэ талаар манай Саянанай совхоз яһ шэлтэй болонхой. Т хын луговодууд жэ бэн сагта сабшалан ажаллахадаа наг ш нэ, һөөг бургааһанһаа бэрлэнэ, хорёолно, х хүрьһыень борнойлно, на. Нэгэ үгөөр хэлэхэ шалангай үрэжэл руулха хүдэлмэрээ гүй ябуулна. Иигэ нэтэрүүгээр ажал ашаар Харбянгуудай лениин луговод Ёндо сонович Аюшеев 17 тар сабшалангай га 36,8 центнер үбһэ х ганса аймаг соогоо мүн бүхы республика роо суурхаһан байна. энэ ажахын 3-дахи ниин луговод Алекса дынеев 6—7 жэлэй олон жэлэй ногоо 100 шахуу гектар даажа ажаллана. Тэр бүри гектарай 50—60 нер үбһэ хуряажа

Манай совхоз жэлдэ 1.000 гаран сенаж дараа һэн. Э нии һанахада, үшөө б шэ ха. Сенаж шэмэ тэжээл мүн. Энээни дэхэдээ үбһэн шэнт таана бэшэ, харин гээд лэ дарана ха юм

Тиимэһээ илангаяа бороотой манай нютаг наж даража абабал, лангай ургаса хуряа түргэн үнгэргэгдэжэ, ехэтэй тэжээл бэлэд һэн гэжэ һанагдана.

Энэ шухала асу совхозой дирекци, зүбөөр шиидхэхэ бэ шалангай үрэжэл руулжа, үбһэ тэжээл бэлэдхэдэг болоогүй адууһа малай ашаг эрид дээшэлүүлхэ ха юм.

Д. БАТЛА
Түнхэнэй
Туранай совхозой лу

ҺАЙЖАРУУЛАГДАҺАН ГАЗАРҺАА —ТОГТУУРИТАЙ УРГАСА

СССР-эй Мелиорациин ба уһанай ажахын министерство болон СССР-эй Хүдөө ажахын министерство «Ажахы доторой газар һайжаруулха һубаг, түхеэрэлгэнүүдые ажахынуудта бусаалтагүйгөөр дамжуулан үгэхэ тухай гүрэнэй акт» баталаа. Энэ документ арбадахи табан жэлдэ газарта мелиораци хэхэ түсэб ба һайжаруулагдаһан газараа ашаглалгые һайжаруулха хэмжээнүүд тухай КПСС-эй ЦК-гай, мүн СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй абаһан тогтоолтой зохилдуулан бии болгогдоо юм.

Түрүүшын гүрэнэй акт Куйбышевска областиин Тавропольско районой Луначарскиин нэрэмжэтэ совхоздо баярай митинг дээрэ барюулагдаһан байна. Энэ ажахыда уһалагдадаг полинь 1600 гектарһаа үлүү юм. Гүрэнэй актын ёһоор, мелиоративна шэнэ системэ тушаан абахадаа совхозой хүдэлмэришэд ойн баярай жэлдэ һайжаруулагдаһан газарай гектар бүриһөө 40 центнер орооһо таряа хуряажа, 1978 оной түсэбөөр хараалагдаһан хэмжээндэ хүрэхөөр шиидэбэ.

Гүрэнэй акт һайжаруулагдаһан газарай түлөө хоёр талаһаа — мелиораторнууд болон газар элдүүрилэгшэдэй харюусалга бэхижүүлнэ. Уһанай ажахын эмхинүүд мелиоративна системэнүүдэй ашаглагдаха үедэ элирүүлэгдэһэн дутагдалыень саг соогоо усадхажа, таһалгаряагүйгөөр уһаар хангаха зорилготой юм. Харин ажахынууд һайжаруулагдаһан газарай гектар бүхэниие, уһа болон мелиоративна һубаг, түхеэрэлгэнүүдээ ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ харюусалгатай.

Гүрэнэй акт проектээр хараалагдаһан түйлалтануудые, мүн энээниие бэелүүлхэ комплексно хэмжээнүүдэй дүүргэлтын болзорые тодорхойлхо болоно. Тиимэһээ энэ документ ажахынуудай газар уһалха саг болзор, нормые наринаар сахижа гаяа һайн шанартай ехэтэй сортын үрэ ба полиёо һайнаар лээд, мелиоративна кэеэ, мүн гидрот түхеэрэлгэнүүдээ эрх наар харууһалалгые хыень уялгаба.

Колхознигуудай хынуудай хүдэлмэ хамтын суглаан дээ ёһололой оршон ажалшадай депут районно Соведэй комой түрүүлэгшэ нуудта гүрэнэй акт ха байна.

Энэ акт гар үдэрһөө хүсэндөө Ажахынууд доторой ративна систем ашаглахаар тушаа ажахынууд уһалагда хатаагдаһан газар үрэ ехэтэйгээр талаар гүрэнэй үр харюусалгатай байха

(Т

Соведүүдэй хүдэлмэри

ЭМХИДХЭЛЭЙ ХҮДЭЛМЭРИИЕ ГУРИМШУУЛҺАНАЙ АШААР

аймагай ажал- депутадуудай нюта- Соведүүдэй гүйсэдко ...артиин XXV съездын ...эринүүдые, «Сель- ... поселково Сове- ... хүдэлмэри һайжа- ...тухай» КПСС-эй ЦК- ...олые Соведүүд ту- ...ланнуудые хүтэлбэри ...мхидхэлэйнгээ хүдэл- ...лээд һайжаруулһан ... Тиихэдээ ажахын, со- ...-культурна асуудал- ... ажалшадые комму- ... хүмүүжүүлхэ, ар- ...табан жэлэй хоёрдо- ...й түсэб болон социа- ...ануудые дүүргэлгэ- ...эришэдые, хүдөө- ...алшадые элсүүлхэ ... гол анхаралаа ...

...ай бүхы Соведүүд ...лаар хараалагдаһан ... ёһоор сессинүүдые ... үнгэргэжэ байдаг. ...ессинүүдтэ аймагай ...арти болон ажахы- ... эмхи зургаанууд бо- ...рганизацинуудай заа- ... шиидхэхэ асуудал- ...бшэн хэлсэгдэдэг. ... үе соо бүхыдөө ...удал зүбшэн хэлсэг- ...эй 17-ниинь ту- ...хэ, бусадынь про- ...ность болон барил- ...дөө ажахы, арадай ... болон соёл культу- ...аатай асуудалнууд

... харагдаха асуу- ... зүбшэгдэхэ сагһаа урид бэлдэгдэдэг асуудалнуудые бэл- ... Соведүүдэй саг үр- ... комиссинууд, тэдэ- ...эдэбхитэд хабаадалса- ...аг үргэлжын комисси- ...эдэбхитэд тоосоото үе соо 945 хүнһөө 1.248 хүрэтэрөө олошороо. Үнгэрэгшэ жэлэй туршада саг үргэлжын комиссинуудта 392 асуудал харагдаһан байна. Тэдэнэй 119-ниинь Соведүүдэй сессинүүдтэ, 273-ниинь гүйсэдкомуудай заседанинуудта харагдаа.

Һунгагшадай захяа дүүргэхэ талаар депутадуудай эмхидхэлэй али зэргын ажал хэһэниинь Соведүүдэй сессинүүд дээрэ элеэр харагдадаг байна. Аймагай сельскэ болон сомоной Соведүүдтэ һунгагдаһан 296 депутадуудай 287-ниинь элдэб асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаа. Энэнь бүхы депутадуудай 97 процентнь болоно. Поселково Соведүүдтэ һунгагдаһан депутадуудай 85 процентнь элдэб асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаа. Ажалшадай захил дүүргэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадаһан депутадууд олоной дунда илангаа хүндэтэй болодог. Депутадуудай оролдолгын ашаар Хяагта — Мөөрөөшэ — Хилганта гэһэн маршрудаар автобус ябадаг болонхой. Хяагта, Ново-Десятниково гэһэн шэнэ маршрудаар автобус ябажа эхилээ. Шаазгай гэжэ тосхоной һургуулиие дулаасуулхын тула капитальна заһабари хэгдээ. Харанхы гэжэ поселогой Подгорно үйлсөөр харгын тэмдэгүүд табигдаа, Наушки поселогто бодхоогдожо байһан 784 ухибүүнэй һууритай һургуулиин барилга түргэдхэгдэжэ тушаагдаа. Шубуунай фермэдэ ажаһуугшадые хангахын тула тушаан абалгын комплексно пункт нээгдэхээр хараалагдаба.

Республикын Верховно Соведэй Президиумэй, аймагуудтахи нютагай Соведүүдэй үүсхэлээр үнгэргэгдэдэг элдэб семинарнууд болон зүблөөнүүд аймагтахи Соведүүдэй хүдэлмэри һайжаруулгада һайн нүлөө үзүүлдэг болонхой. Үнгэрһэн жэлэй туршада 42 семинар, депутадай 32 үдэр үнгэргэгдөө. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй зүбшөөлөөр аймагуудтахи сельскэ, сомоной, поселково Соведүүдэй бүхы депутадууд Бэшүүрэй аймагай Бага-Куналейн сельсоведэй хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй танилсуулагдаһан байгаа. Гадна аймагай бүхы Соведүүд үнгэрэгшэ жэлэй октябрь һарада үнгэргэгдэһэн СССР-эй Верховно Соведэй сессиин материалтай танилсаа, «КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр Соведэй хүдэлмэриие саашадань улам һайжаруулха тухай» асуудал тэрэ сесси дээрэ дэлгэрэнгыгээр хэлсэгдэһэн юм.

Партийна органуудай хүтэлбэри доро аймагай Соведүүдэй үнгэргэдэг эмхидхэлэй хүдэлмэри хадаа промышленна, хүдөө ажахын үйлэдбэри дам саашань хүгжөөлгэдэ, тэдэнэй материально-техническэ үндэһэ һуури бэхижүүлгэдэ, бүтээн гаргагдадаг продукциин шанар һайжаруулгада, аймагай хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгые улам һайн болгохо хэрэгтэ туһатай нүлөө үзүүлһэн байна.

Аймагай промышленна предприятинууд продукци наймаалха жэлэйнгээ түсэбые 103,5 процент дүүргэһэн байна.

Гахай шахан таргалуулха ехэ комплекс Хяагтын адагта баригдажа һаяхан тушаагдаа. Ажахынуудай хоорондоо хамжан ажаллаха аймагай түрүүшын энэ комплексдо жэлдээ 24 мянган центнер гахайн мяхан абтаха аргатай болохо. Шэнэ жэлэй гарахын урда тээ «Родина» колхозһоо 450 поршоонхо асарагдаа. Энэ шэнэ комплекс гахайн мяха промышленна аргаар абалгада ехэ алхам боложо үгэхэ байна.

Промышленна томохон предприятинуудай нэгэн болохо ээрэлгын трикотажна фабрикада хуушарһан түхеэрэлгэнүүдые һэлгэхэ хүдэлмэри эхилээ. Үнгэрһэн жэлэй туршада ээрэлгын 12 машина һэлгэгдээ, сэбэр нооһоор элдэб зүйлэй хубсаһа нэхэн гаргадаг цех шэнэ байратай болонхой. Муухай уһа сэбэрлэдэг түхеэрэлгэнүүд ашаглалгада тушаагдаһаа гадна, Сүхын арһанай заводто үргэн хэрэглэлэй шэнэ цех баригдаа. Пивын заводто шэнэ түхеэрэлгэ хабсаргагдан тодхогдоо.

Үнгэрһэн жэлнүүдэйхидэ орходоо Зарянска, Хяагтын адагай сельскэ, Хираанай адагай сомоной Соведүүдтэ эмхидхэлэй хүдэлмэри нилээд һайжараа. Жэшээнь, Зарянска сельсоведэй гүйсэдком арадай ажахын түсэб дүүргэлгэдэ ажалшадые элсүүлхэ талаар ехэ юумэ хэһэн байна. Энэ Соведэй депутат бүхэн Соведэйнгээ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Эндэхи бүхы 25 депутат тоосоото үе соо зүбшэн хэлсэгдэһэн бүхы асуудалнуудта эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, үгэ хэлээ. Байгаали хамгаалха тухай хуули дүүргэлгэ, «Тэжээл бэлэдхэлгэдэ, ургаса хуряалгын үедэ депутадуудай урда табигдаһан зорилгонууд тухай», «һуурин газарнуудта ариг сэбэрэй ямараар сахигдадаг тухай, тэрэниие һайжаруулха хэмжээнүүд тухай», мүн бусадшье асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэһэн байгаа. Өөһэдынгөө уялгануудые ямараар дүүргэжэ байһан тухайгаа депутадууд Соведүүдэй сессинүүдтэ саг үргэлжэ тоосожо байдаг. Һүүлэй үедэ Г. А. Разуваева, Л. Г. Жарникова, А. П. Помаскина болон бусад мэдээсэлнүүдые хэһэн байна.

Зарянска сельсоведэй депутадууд ажалдаа кэшээ харуулжа, коллективэйнгээ гэшүүдэй амжалта туйлахадань һайн нүлөө үзүүлдэг болонхой. Жэшээнь, депутат Л. Г. Жарникова Үнгэрхын һү һаалиин фермые даагшаар ажаллаха зуураа, фермынгээ бүхы хэрэгые зүбөөр эмхидхэжэ, һү һааха жэлэйнгээ түсэбые дүүргүүлжэ шадаа. Фермын коллектив партиин райкомой, аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдахаһаа гадна, мянган түхэригэй хэмжээтэй республикынгаа мүнгэн шанда хүртөө.

«Заря» колхозой правлениин түрүүлэгшэ, сельсоведэй депутат А. Г. Нечаевай үүсхэлээр Зарянска сельсоведэй газар дээрэ ехэ барилга хэгдэнэ. Гансахан үнгэрэгшэ жэлэй туршада хоёр байратай 8 гэр, 4 хүнэй ажаллаха магазин, нэгэ кварталые уураар дулаасуулха котельнэ, овощехранилищи гэхэ мэтэ бэлэн болгогдожо тушаагдаа. 90 үхибүүдэй байха сад-ясли баригдажа эхилээ.

Һунгагшадай дүрбэн захяагай гурбаниинь дүүргэгдээд байна. Физиокабинет түхеэрэгдэжэ, нээгдээ. Найман жэлэй дунда һургуули үргэдхэгдэжэ, дунда һургуули болоо, Үнгэрхы тосхондо ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха комбинадай тушаан абалгын пункт нээгдээ.

Зарянска сельсоведэй гүйсэдком хүн зонһоо хүдөө ажахын продукци худалдан абаха түсэбөө дүүргээ. Тэрэ тоодо мяха худалдан абаха түсэбөө 108 процент, нооһо гүрэндэ худалдаха түсэбөө 100 процент дүүргэһэн байна.

Гэхэ зуура аймагай нютагай Соведүүдэй эмхидхэлэй хүдэлмэридэ үшөөл дутагдалнууд бии байһаар. Шара-Голой сельсоведэй депутадууд һунгагшадай захяа дүүргэлгэдэ эдэбхи багатайгаар хабаадана. Хяагтын городской Соведэй депутадуудай оройдоол хахадынь үнгэрһэн үе соо сесси дээрэ үгэ хэлэһэн байна.

Аймагай сельскэ, сомоной, поселково Соведүүд эмхидхэлэй хүдэлмэри һайжаруулха асуудалда саашадаашье һаналаа табиха зэргэтэй.

С. ТУЛЕСОНОВ,
Хяагтын аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой секретарь.

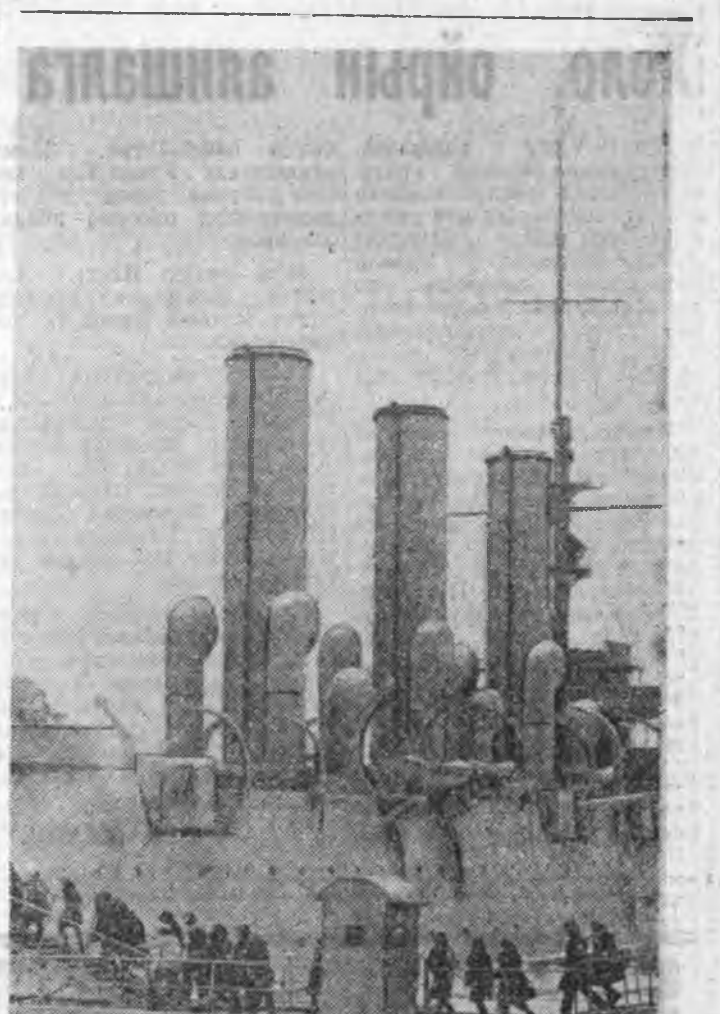

ЛЕНИНГРАД. Хотын ажалшад, айлшад хэдэн мянгаараа Петроградска набережна ерэдэг. Эндэ крейсер «Аврора» табигданхай. 1917 оной октябриин 25-да (ноябриин -до) нэерһэн «Аврорын» буудалга Үбэлэй ордондо добтолхо дохёо байһан гээд хүн бүхэн мэдэхэ.

1956 ондо крейсер дээрэ Далайн сэрэгэй түб музейн филиал нээгдэһэн юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: экскурсантнууд «Аврорын» борт дээрэ гаража байна. ТАСС-ай фотохронико.

Манай залуу халаан

РЭЛ СОВХОЗДОО ҮЛЭХЭМНАЙ

...бидэ бүхы клас- ...угларжа, һургууляа ...байхадаа, хэн хаа- ...аа ошохоб, хэмнай ...овхоздоо хүдэлхэеэ ...гэжэ һайса хөөрэл- ... Эндэ республикын- ...ажахыда хүдэлжэ ... залуу гвардеецүүдэй ... дунда һургуу- ...д, түрэл колхоз, ...тдаа эрхимээр ажал- ...һан залуушуулай ...шэгые булта анха- ...аар уншаабди. ... жэлдэ һургуули ... байһан та бүгэ- ...ай жэшээгээр ажал ...а хүдөө ажахыда ...етнай уряалнабди» ... тэдэнэр бэшэнэ. ...нень бидэшье һай- ...жэ, байгша онгдо ... һайнаар дүүр- ... түрэл нютагтаа, совхоздоо үлэжэ хү- ... ажахыгаа хүгжөөхэ хубитаяа оруулалса- ... шиидээбди. ... һаһаараа гэхээр ...да, трактор маши- ...лжэ байһан эхэ, ... аха, эгэшэнэрээ ...баха, хэжэ байһан ...эрэгыень үргэлжэ- ... хүнүүд бидэл ха ... даа. Жэшээнь, ар- ... классай һурагша ... эжынь — Дол- ...ировна һаалишан, ... — Даша-Доржо Зон- ...нэй малшан юм. ... Шагдуровай эжы — ... Шагдаровна бэрхэ һаалишан. Юрэдөө, булта найман түрэлхид совхоздоо малшад, механизаторнуудаар хүдэлдэг.

Бидэ өөһэдөөшье булта хүдөө ажахые, тэндэхи гол хүдэлмэриие һайн мэдэхэбди. Бага зэргэ ажалай дүй дүршэлтэй болонхойбди гэхэдэшье алдуугүй. Амаралтынгаа үедэ, хэшээлэй забһарта олонхимнай бүри багаханһаа хойшо эжы баабайнараа дахажа, тугал, буруу харууһалдаг, хурьга абалсадаг байһан ааб даа. Жэл бүри манай һургуулиин һурагшадай үйлэдбэриин бригада малай үбһэ тэжээл бэлэдхэлсэдэг, хонидой нооһо хайшалалсадаг гээшэ.

Мэнэ һая ахалагша классудай комсомолшуудай суглаан дээрэ совхозой директор Б-Н. Б. Балаганов, парткомой секретарь А. Т. Онтобоев, совхозой комсомолой эмхиин секретарь Ц-Д. Содномов гэгшэд байлсажа, ажахы тухайгаа, ямар амжалтатай байһан, ямар бэрхэшээлнүүдэй тохёолдодог, хаана ямар хүдэлмэрилэгшэдэй дуталдадаг тухай хэлэжэ үгөө һэн. Мүн һургууляа дүүргээд, нютагтаа үлэхэдөө хэн хаана, ямар ажалда хүдэлхэ дуратайб, ямар хүдэлмэри хэжэ шадахаб гэжэ булта хөөрэлдэһэн байнабди.

Энэ жэлдэ 40 хүн манай һургуули дүүргэжэ гарахань. Тэдэнэй 18-ниинь хүбүүд, 22-ынь басагад. Хүбүүднай болбосоролой аттестат абахатаяа хамта гол түлэб тракторист-машинистын мэргэжэлтэй боложо, механизаторнуудаар хүдэлхэ зорилготой. Басагаднай тугалшад, һаалишад хонишодоор ажаллаха болоно.

Манай һанахада, али нэгэ фермэдэ комсомол-залуушуулай коллектив эмхидхээд, бидэнэй хажууда дүршэлтэй хэдэн хүниие табяад, нэгэ газарта залуушуулые олоор байлгаа һаань, бидэнэй хүдэлхэдэ һонин, зохидшье байха һэн. Энээн тухай совхозой хүтэлбэрилэгшэд бодомжолжо үзэхэ бээзэ гэжэ һананабди.

Классаараа иигэжэ шиидээд байхадаа, бидэнэр «Ленинэй зам» газетээр дамжуулан, аймагайнгаа һургуулинуудые дүүргэхэеэ байһан бүхы хүбүүд, басагадые манай жэшээе дэмжыг гэжэ уряалаабди.

Т. БИМБАЕВА,
Б. ЗОНДУЕВА,
Б. ГАРМАЕВ,
С. БАЛДАНОВ,
О. ШАГДАРОВ,
Мухар-Шэбэрэй аймагай Хүсөөтын дунда һургуулиин 10-дахи классай һурагшад.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һургууляа дүүргээд, түрэл совхоздоо хүдэлхөөр үлэхэ гэжэ шиидэһэн бүлэг һурагшадые харанат.
М. НАМЖИЛОВАЙ фото.

Арадай хиналтын булан

РЮУСАЛГАГҮЙГӨӨР ДАҺАНАЙНГАА ТҮЛӨӨ...

...ын аймагай арадай ... комитедэй үүсхэ- ...ахынуудта минераль- ...жүүлгын ямараар ...жа байһые фев- ...да шалгаабди. Ни- ... дутуу дунданууд ...дээ һэн. «Эрдэм», ... Марксын нэрэмжэтэ ..., Химнын сов- ...инеральна үтэгжүүл- ...алалга, тоо бүрид- ...ие ашаг үрэтэй- ...лэлгэ гэһэн асуу- ...алтын дүнгүүдээр ... хиналтын аймагай ...эй ээлжээтэ заседани ...гдажа, зүбшэгдэ- ... Аймагай бүхы ...дай ахамад агроно- ... заседанида уригда-

... нэрлэгдэһэн «Эр- ... Марксын нэрэм- ...озуудта, Химныч ... минеральна үтэг- ... тушаан абаха, хада- ...ние ашаг үрэтэй- ...хэ талаар ямаршье хүдэлмэри ябуулагдадаггүй байгаа. Эдэ ажахынуудта асарагдаһан үтэгжүүлгэ хэдэн жэлэй туршада хэрэглэгдэнгүй хэбтэжэ муудана, шорой шохойтой худхаралдана. Аймагай бусадшье ажахынуудта асарагдаһан минеральна үтэгжүүлгын тоо бүридхэл тон муугаар табигданхай байһаниинь элирбэ. Гадна агрономууд ямар тариаланда хэды шэнээн үтэгжүүлгэ гаргаһан тухайгаа нарин нягтаар тооложо, тусхай дансада бэшэнэгүй, тарянай ургасада ямар аша туһа хүргэһыень мэдэхэгүй байба.

Минеральна үтэгжүүлгэ тон муугаар хадагалдаг ажахынуудай нэгэн гэхэдэ, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз болоно. Эндэ 50 тонно нитрофос 3—4 жэлэй туршада хэрэглэгдэнгүй хэбтээд, саһа бороодо норожо, шабар шабхатай холисолдожо, хэрэгһээ гараһан байна. «Эрдэм» колхоздо 8 тонно аммиагай селитрэ, 8 тонно аммониин сульфат гутаагдаа. Химнын совхоздо 4 тонно мочевинэ, 6 тонно сульфат мүн лэ ямаршье аша туһагүйгөөр һалаһан байна.

Ургаса дээшэлүүлхэ хэрэгтэ шухала удха шанартай минеральна үтэгжүүлгэнүүдые хадагалалгада хайша хэрэгээр хандаһанайнь түлөө Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахамад агроном Н. Д. Цыдыповэй нэгэ һарын салин хүлһэн дарагдаба. Химнын совхозой ахамад агрономой уялга дүүргэжэ байһан нүхэр Цыниловтэ шанга донгодолго соносхогдобо.

М. ДАШИЕВ,
Сэлэнгын аймагай арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшын орлогшо.

УРДАНДАА САГАЙ УЛАРИЛ ЯМАР БАЙГААБ?

США-гай 11 штадта, мүн Канадын зүүн-урда хубида, ЮАР-та ба Англида суглуулагдаһан кремнитэй сланецуудые изотопой аргаар шэнжэлһэнэй дүнгүүд тухай тэмдэглэлые Калифорниин технологическа институдай хүдэлмэрилэгшэд доктор Сэмюэль Эпстейн, доктор Пол Нот гэгшэд толилуулһан байгаа.

3 миллиард тухай жэлэй урда тээ бүмбэрсэг дэлхэй дээрэхи сагай уларил дунда зэргээр Цельсеэр 70 градус халуун байгаа. Харин 1,2 миллиард жэлэй урда тээ температура 35 градус хүрэтэр доошоо оролон байна гэжэ эдэ шэнжэлгэнүүд гэршэлнэ.

Хэрбээ тоолон гаргагдаһан сагай уларилай зүбшүү байгаа һаань, имагтал нэгэ миллиард жэлэй урда тээ газар дээрэ олон клеткэтэй организмууд бии болохо аргатай байгаа бшуу. Урда тээнь газар дээрэ дан халуун байгаа. Гэбэшье бактеринүүд, наада захынь абахада, 3,3 миллиард жэлэй урда тээ бии болоһон юм гээд мэдээжэ. Эгээлэй юрын хүхэ-ногоон замагууд бактеринүүдэй һүүлхэнээр лэ бии болоһон байгаа.

Һүүлэй миллиард жэл соо газар дээрэ сагай уларилай ямар байһан тухай диаграммые Эпстейн, Нот зохёогоо. Палеозойско үе сагта (600—225 миллион жэлэй урда тээ) жэлэй дундуур зэргын температура 34-һөө 20 градус хүрэтэр хүйтэрһэн байна. Триасова үедэ (225—190 миллион жэлэй урда тээ) сагай уларил 35—40 градус хүрэтэр дээшэлһэн, мезозойско үе сагта температура доошоо ороһон, удаань кайнозойско үе сагта Цельсеэр 17 градус хүрэтэр доошолһон байгаа.

Саашанхи үедэ сагай уларилай ямар болоһон тухай багсаамжалганууд палеонтологическа ба бусад баримтануудта үндэһэлнэ.

(ТАСС).

Эрдэм, техникын һонин

МҮНӨӨНЭЙ ХЭРЭГҮҮД БА ЕРЭЭДҮЙН ЗОРИЛГОНУУД

«Салют-5» гэжэ замбуулинай станци дээрэ хоёрдохи экспедици хүдэлмэреэ дүүргэбэ. Космонавтнууд Виктор Горбатко, Юрий Глазков замбуулинай научна станци дээрэ удаан саг соо хэһэн эрдэм, техникын, медико-биологическа туршалганууд тухайдаа гүрэнэй комиссиин урда тоособо.

Замбуулинай дайдые шэнжэлһэн Б. Волыновай, В. Жолобовой, В. Горбаткогой, Ю. Глазковой «Салют» гэжэ замбуулинай станци дээрэ хэһэн ажал ябуулгынь зарим талануудай тухай, эдэнэй ниидэлгын программануудай эрдэм, техникын элдэб янзын асуудалнуудта хабаатай байһан тухай тобшохоноор дурдая. Тодо эрдэм наукын ба арадай ажахын аша туһада Наран, Газар болон тэрэнэй агаар шэнжэлэгдэһэн байгаа. «Технологическа» гэжэ нэршэһэн туршалганууд мүн лэ иимэ зорилготой һэн. Медико-биологическа шэнжэтэй шэнжэлгэнүүд, станциин элдэб түхеэрэлгэнүүд болон тэрэнэй аппаратурые шалгаһан туршалганууд хэгдээ.

Космонавтикын хабаагүй эрдэм наукын ямаршье һалбари мүнөө үгы юм. Хүн түрэлтэнэй хүгжэлтын аша туһада замбуулинай дайда шэнжэлгэдэ хабаатай бусадшье асуудалнууд олон байха.

Хүнүүдэй аша туһада промышленна үйлэдбэриие Газарһаа ондоо тээ — огто агааргүй газарта — дэгдэн хөөрэлгын үедэ хүгжөөхэ гэһэн асуудалнуудаар технологическа туршалганууд хэгдэһэн байгаа гээд тогтожо хэлэе. Газар дээрэ шухала хэрэгтэй үзэгдөө дуулдаагүй шэнэ материалнуудые бии болгохо тухай эндэ хэлэгдэнэ. Жэшээнь, 77 процент газ болон 23 процент металлтай «замбуулинай булад» шэгнүүрээрээ сайртай адли аад, булад шэнги бата бэхи байна. Замбуулинай «зэмсэг» — дэгдэн хөөрэлгэ — полупроводниково түхэл шэнжэтэй ехэ монокристаллнуудые абаха арга олгохо юм. Эдэнэр тон сэбэр, ямаршье холисогүй бата бэхи байха. Салфира гэдэг зүүнэй дүрсэтэй монокристалл нэгэ дүрбэлжэн милиметртэ 2 тонно дараса тэсэхэ аргатай. Энэ хадаа газар дээрэ абтаһан кристаллнуудһаа арба дахин хатуу байна бшуу. Эдэниие хэрэглэлгэ электронико, прибор бүтээлгэ ба лазерна промышленностиие урагшань хүгжөөхэ юм.

Замбуулинай технологиие амжалтатайгаар хүгжөөлгэ газар дээрэ шухала хэрэгтэй материалнуудые, эдлэл хэрэгсэлнүүдые саашадаа абаха арга олгохо юм. Замбуулинай продукциие хэрэглэлгэ манай ороной эрдэм, техникын саашанхи хүгжэлтэ дэбжэлтэдэ һайнаар нүлөөлхэ байна.

А. РОМАНОВ,
ТАСС-ай шэнжэлэгшэ.

ХОРОН ХАБДАРЫЕ АРГАЛДАГ ЭМ

Японой фармацевтическэ фирмэнүүдэй нэгэн хорон хабдар аргалдаг эм худалдажа эхилхыень зүбшөөхэ гүйлтатайгаар хандаба. Энэ эм маруяма гэжэ нэрлэгдэнэ. Ушарынь юуб гэхэдэ, Японой медицинскэ колледжиин доктор Хисато Маруяма уушханай ханяада аргалхын тула иимэ эм түрүүлэн бии болгоо.

Маруяма гэдэг эм хорон хабдар аргалхада тон һайн «шэдитэ» эм болоно гэжэ тус фирмын түлөөлэгшэд батална.

◆

НЕЙТРОНУУДААР ЭМШЭЛХЭ ТҮХЕЭРЭЛГЭ

Фирмын нэрэмжэтэ национальна лабораторидо (США) тусхай түхеэрэлгэ зохёогдон бүтээгдэбэ. Мантан томо ускоритель соо бии болгогдоһон протонууд хорон хабдар аргалхада хэрэглэгдэдэг байна. Багса бүлэг протонууд бериллиин сагаалса сохиходоо, багса нейтронууд болошодог юм. Эдээгээр иимэ үбшөөр үбдэһэн хүнүүдые шарадаг байна.

Шэнэ түхеэрэлгээр час соо гурбан үбшэнтэниие шараха аргатай.

(ТАСС).

Физико-математикын 18-дахи интернат һургуули Москвадахи М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ Гүрэнэй университедэй дэргэдэ 13 жэл соо хүдэлжэ байна.

Киевскэ, Ленинградска, Новосибирскэ университедүүдэй дэргэдэхидэл адли, энэ һургуули научна түбүүдһээ холо ажаһуудаг эдиршүүлдэ зорюулагдан эмхидхэгдэнхэй. Энэ һургуулиин һурагшад дээдэ һургуулиин түрүүшын курснуудта һурахадаа, бэеэ даагаад хүдэлжэ шадаха, эрдэмэй хүдэлмэри эрхилхэ аргатай юм.

Наймадахи гү, али юһэдэхи классуудые дүүргэһэн үхибүүд физикэ болон математикаар бэшэлгээр, сээжээр шалгалтануудые амжалтатайгаар барибал, энэ һургуулида абтадаг.

Жэл бүри 250—270 һурагшад энэ һургуулида ородог байна.

Багшанарынь (гол түлэб МГУ-гай багшанар, аспирантнууд, студентнэр) һурагшадта гүнзэгы эрдэм олгодог юм.

Лекцинүүдэй болон хэшээлнүүдэй һүүлээр үхибүүд класс соогоо, библиотекэдэ, лабораторинуудта бэеэ даагаад номоо үзэдэг.

Һурагшад гансал физикэ болон математикаар һонирходог бэшэ, харин литературна, хари хэлэнэй кружогуудта ябадаг, спорт эрхилдэг байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хальмагай АССР-һээ ерээд, 10-дахи класста һуража байһан Людмила Чегель.

ТАСС-ай фотохронико.

ШЭДИТЭ ХҮСЭТЭЙ ТУЯА ГЭРЭЛ

Агуухэ Октябриин революциин һүүлээр Эсэгэ ороноймнай эрдэм наука элитэ ехэ амжалта, илалтануудые туйлаһан байна. Парти болон арадай саг үргэлжын туһаламжа, дэмжэлгэдэ түшэглэн манай эрдэмтэд тодо нарин ба бодото байдалда хэрэглэгдэдэг шэнжэлгэнүүдые үргэнөөр хээ.

«Правдын» Пресс-бюрогой гуйлтаар институдай директорэй орлогшо, Ленинскэ шангай лауреат, физико-математикын эрдэмэй доктор, профессор О. Н. КРОХИН СССР-эй Наукануудай академиин Физическэ институдай коллективэй зарим тэды ажал хэрэг тухайнь хөөрэнэ:

◆

— Элшэ хүсые нэгэ тээшэнь багса багсаарнь туяатуулха аргатай гайхамшагта приборнууд — квантова генераторнууд танай институдта бүтээгдэһэн байгаа. Олег Николаевич, арадай ажахыда эдэнние ямараар хэрэглэжэ байһан тухай хөөрэжэ үгыт.

— Лазернуудые байгуулгахадаа манай орон дотор эрдэм техникын тон шэнэ һалбариин — квантова электроникын бии болоһоной үрэ дүн мүн гээд тооложо болоно. Энэ талаар шухала удха шанартай хүдэлмэри хэһэнэйнгээ түлөө академигүүд Н. Г. Басов, А. М. Прохоров Ленинскэ ба Нобелевско шангуудта хүртөө һэн.

Лазернууд богонихон болзор соо эрдэмтэд ба хүдэлмэришэдэй, конструкторнууд ба технологуудай, эрдэм наукын, промышленностиин элдэб һалбаринуудай мэргэжэлтэдэй һэлгэшэгүй зэмсэг хэрэгсэлнүүд болоо гээд тэмдэглэмээр.

Жэшээнь, оптическа квантова генераторнууд часай промышленностьда үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Лазерай туяа гэрэлээр материалнуудые отолхо аппарадууд бүтээгдээ.

Манай промышленность хэдэн түхэлэй квантова генераторнуудые бүтээн гаргажа захалаа. Эдэниие ашаглалгын экономическа ашаг үрэ нилээд ехэ.

— Медицинэ хадаа квантова генераторнуудай хэрэглэгдэдэг һалбаринуудай нэгэниинь мүн. «Туяа гэрэлэй ланцедэй» туһаламжаар эгээн орёо, нарин операцинууд хэгдэдэг байна. Олег Николаевич, Танине хотодо операци хэлгэдэ лазерые хэрэглэгшэдэй нэгэн гэжэ нэрлэдэг бэзэ...

— Энэмнай физигүүд болон врачнуудай коллективэй олон жэлэй хамтын хүдэлмэри болоно. Иимэ операци хэлгэдэ лазерай туяа гэрэлэй туһаламжаар хорон хабдар үбшэнһөө шуһанай ехээр гаралгые зогсоохо аргатай байнабди. Амитадта 150 шахуу операци хэгдээ. Лазерай туяа гэрэлэй хото болон гэдэһэ доторой үбшэнгүүдые аргалалгада һайнаар нүлөөлдэг байһаниинь тодорхойлогдоо.

Иимэ түрүүшын операци нёдондо октябрь һарада үбшэн хүндэ хэгдээ һэн. Хойшонхи арбан табан операцидал адли, тэрэнь амжалтатайгаар үнгэрһэн байна.

— Лазерна техникэ хэрэглэлгын хараа түсэбүүд ямар гээшэб?

— Хэрбээ түсэбтэ юһэдэхи табан жэл хадаа промышленна үйлэдбэридэ шухала хэрэгтэй квантова генераторнуудые, технологическа түхеэрэлгэнүүдые зохёон бүтээлгын үе гэжэ тоологдодог байгаа һаань, энэ табан жэл арадай ажахын элдэб һалбаринуудта лазернуудые улам үргэнөөр нэбтэрүүлгын жэлнүүд болохо байна.

Холо, ойрын аяншалга

Улаан-Үдын аяншалта, экскурсиин бюрогой хүдэлмэрилэгшэд республикынгаа ажалшадые холын аян замда һара бүри шахуу эльгээжэ байдаг болонхой. Эдэнэр самоледоор, поездоор Эхэ ороной соогуураа хэдэн хоногой туршада аяншалаад ерэхэдээ, һонирхолтой юумэнүүдые хаража, мэдэжэ ерэнэ ха юм.

Энээнһээ гадна бюрогой хүдэлмэрилэгшэд суббото, амаралтын үдэрнүүдтэ республика, Улаан-Үдэ соогуураа холо, ойрын аяншалга эмхидхэжэ байдаг. Аяншалагшад автобусоор Новоселенгинск, Хяагта, Петровск-Забайкальск хотонууд хүрэтэр хоёр үдэрэй туршада аяншалаад ерэнэ. Тиихэдэ амаралтын болон юрын үдэрнүүдтэ Улаан-Үдын үйлсэ, талмайнуудаар аяншалагшад олоороо үзэгдэжэ, дурасхаалта хүшөө памятнигуудые һонирхон харадаг болоһониинь һайшаалтай. Имэ аяншалгада Улаан-Үдэ хотын фабрика, заводуудай хүдэлмэришэд олооро ябадаг болонхой.

Мүн Эрхүү, Шэтэ, Ангарск, Хабаровск хүрэтэр хэдэн хоногой аяншалга эмхидхэгдэнэ.

Хабарай амаралтын үдэрнүүдтэ республикын 400-гаад һурагшад холын аяншалгада самолёдоор, поездоор ошохо дуратайгаа мэдүүлбэ. Эдэнэр Ленинград, Ярославль, Новгород, Волгоград, Брест, Шушенское, Ульяновск хүрэтэр ошохоор аян замдаа түхеэржэ эхилбэ.

Тэрэшэлэн һүүлэй үедэ Улаан-Үдэ хотымнай ургалта, хүгжэлтэтэй танилсаха дуратайшуул олошорно. Холоһоо ерэһэн айлшад манай театрнуудта, музейнүүдтэ орожо гарана, предприятинуудта хүрэжэ, ажалайнь амжалтануудтай танилсана.

Т. БАДМАИН.

Урин хабарые угтуулан...

ТАСС-ай фотохронико.

УРАН БЭЛИГТЭНЭЙ ХАРАЛГА

Казахай ССР. Арадай уран бэлигтэнэй Бүхэсоюзна фестивалиин үедэ болоһон харалгада республикын уран һайханай бүлгэмүүд эдэбхитэйгээр хабаадалсаа һэн. 300 гаран дуушад лауреадай үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэбэ. Тэдэнэй 108-ниинь лауреадай дипломдо хүртэһэн байха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Семипалатинска областиин Абаевска районой соёлой ордоной «Каламкас» ансамблиин дуушан Баян Сагинтаева. Тэрэ республиканска харалгын лауреат болонхой.

ТАСС-ай фотохронико.

СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ

САНЫН ЗҮРГӨӨР

Үбэлэй спортын зүйлнүүдээр ГТО-гой нормо тушаалгаар мүрысөөнүүд хотын техникум, училищинуудай һурагшадай дунда үнгэргэгдэбэ. Бага аматай буугаар сагаалса буудалгаар үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ медицинскэ училищиин һурагша Мария Тетерина түрүү һуури эзэлээ. Басагад А. Митрошина, Г. Брикоткина хоёрдохи, гурбадахи һууринуудта гараа.

Команданууд хоорондын дүн гаргахада медицинскэ училищиин, индустриально-педагогическа техникумэй команданууд түрүүшын хоёр һуури эзэлбэ.

Эдиршүүлэй дундаһаа железнодорожно техникумэй һурагша Доржиев дүн хамтадаа 82 очко абажа түрүүлбэ.

Удаань басагад — 3,5, хүбүүд 10, 15 километрэй зайда санаар урилдаа. Басагад сооһоо тоо бүридхэлэй болон механизациин техникумэй Татьяна Сафронова 3—5 километрэй зайда түрүү һуурида гараа. Хүбүүдэй дундаһаа гидромелиоративна техникумэй һурагша Сергей Хорзеев түрүүлбэ. Тэрэ 10, 15 километрэй зайнуудые 36,47 минутада, нэгэ час 02.50 минута соо гаталһан байба.

Б. БАЛЬЧИНОВ.

НЮТАГАЙМНАЙ ХҮБҮҮН ГУРБАДАХИ...

Эхэ оронoймнай ниислэл — Москва хотын «Октябрь» стадионой хүнгэн атлетикээр мүрысөө үнгэргэдэг байшан соо һур харбалгаар ороной түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн болож дүүрэбэ. Мүрысөөндэ хабаадалсаһан Агын Буряадай национальна округой, манай республикын спортсменүүд эрхим амжалта туйлаба. Жэшээнь, Шэтын Һамажаб Даширабданова Одессын Иосиф Файнштейн гэгшэд түрүүшынхеэ ороной чемпионуудай нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

Эрэшүүлэй дунда 90, 70, 50, 30 метрэй зайда һур харбалгаар үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ хамтадаа гушан хүн хабаадаһан байгаа. Эндэ Иосиф Файнштейн хоёр үдэрэй дүнгөөр 1294 очко абажа эрхимлэһэн байба. Энэнь бүхэсоюзна шэнэ рекорд болоно. Спортсменүүд һолонготон харагдажа байгаа сагаалса аяар 144 годлёор харбаһан байна. 1272 очко абаһан Шэтын Владимир Ешеев хоёрдохи, манай командын түлөөлэгшэ Бадмажап Цыбиков гурбадахи һуури эзэлбэ. Уласхоорондын классай спортын мастер Цыбиков 1270 очко абаһан байба.

Эхэнэрнүүдэй дундаһаа Даширабданова 1272 очкотой болоходоо, ороной чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна. Удаадахи хоёр һууринуудые Галина Архипова (Шэтэ), Надежда Гамолина (Москва) эзэлээ. Эдэ хоёр тус тустаа 1249, 1244 очко абаһан байгаа.

Мартын 13-14-нэй үдэрнүүдтэ үнгэргэгдэһэн һүүлшын хоёр мүрысөөндэ Һамажабта хүрэжэ һур харбаха спортсменка байбагүй. Тиин тэрэ 25 метрэй зайда харбахадаа, абажа боломоор 600-һаа 573, 18 метрэй зайһаа 570 очко абажа гарахадаа, хэндэшье хүсэгдэхэеэ болиһон байгаа. Үшөө тиихэдэ эдэ хоёр дүнгынь дэлхэйн рекордһоо үлүү болоһон байба. Тиигэжэ Һамажаб дүрбэн үдэрэй туршада үргэлжэлһэн шанга тулалдаанай дүнгөөр оронойнгоо түрүүшын гурбан һуури эзэлбэ ха юм.

Һамажаб Даширабданова һур харбалгада бэеэ һоридог болоһоор оройдоол табахан жэл болож ябана. Мүнөө арбан юһэтэй болож ябаһан Һамажабые Ушарбайн дунда һургуулиин географиин багша Владимир Чимитов һур харбалгада һургажа эхилһэн юм.

Мүрысөөндэ эрхимлэһэн спортсменүүд «Хабарай годлинууд» гэһэн нааданда хабаадалсаха эрхэ олобо. Энэ мүрысөөн Минск хотодо майн 20-һоо 23 болотор үнгэргэгдэхэ юм. Удаань СССР-эй чемпионой нэрэ солодо хүртэхын түлөө наадан Клайпеда хотодо июлиин 30-һаа августын хоёр болотор үнгэргэгдэхөөр хараалагдана.

Манай корр.

ТОБШОХОНООР

□ БОКСООР СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө 43-дахи мүрысөөн Киргизэй ниислэл — Фрунзе хотодо эхилбэ.

Ороной бүхы союзна республиканууудай эрхим бэрхэ боксернуудтай хамта Улаан-Үдын индустриально-педагогическа техникумэй студент, СССР-эй спортын мастер Александр Медведев «арһан бээлэйн» шадабаританай нааданда хабаадалсана.

Нютагаймнай боксер хүбүүн «Труд» бүлгэмэй түбэй соведэй бүридэлдэ орожо, Алма-Атада бэлэдхэл хэһэн байгаа.

□ ХҮНГЭН АТЛЕТИКЭЭР Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зонын түрүү һуури эзэлхын түлөө үбэлэй мүрысөөн Барнаулда үнгэргэгдөө.

Хүдөөгэй спортсменүүдэй дундаһаа ороной чемпионка, Буряадай хүдөө ажахын институдай физическэ хүмүүжүүлгын кафедрын багша, спортын мастерта кандидат Мария Зырянова 800 метрые 2 минута 18,9 секунда соо гаталхадаа, илажа гараба.

□ ХҮНДЭ АТЛЕТИКЭЭР Алас-Дурна зүгэй зонын мүрысөөн Хабаровск хотодо дүүрэбэ.

Мүрысөөнэй дүнгүүдээр Хабаровск хизаарай штангистнууд илажа, зонын чемпионууд болобо. Сахалинай областиин, Приморин хизаарай түлөөлэгшэд удаадахи һууринуудые эзэлээ.

Манай команда дүүрэн бэшэ бүридэлтэй байжа, долоодохи һуурида гараба.

Спортын мастер А. Иванниковай һоридог ЛВРЗ-гэй спортын клубай хүндэ атледүүд республикынгаа нэрэ хүндые хамгаалһан б
56 килограммай ш
тэн сооһоо А. Иван
хоёр дахин үргэхэдөө,
килограмм (90+115)
харуулжа, гурбадахи
ээлбэ.

Удаадахи шэгнүүртэ
тын мастер А. Топоро
килограммай штанга т
үргэжэ, гурбадахи һ
гараа.

75 килограммай ш
тэнэй дундаһаа ССС
спортын мастер Н
Огаревский 127,5
грамм угзаран үргөөд,
килограммай штанга т
жэ, хамта 290 кило
абахадаа, чемпион
Ш. Гариповһаа (Хабар
оройдоол 2,5 килогра
гээгдэһэн байна.

Эгээн хүндэ шэгн
ЛВРЗ-гэй жолоошон
сандр Скосырский хоёр
хин үргэлгөөр 310
грамм (135+175) хар
хоёрдохи һуури эзэлбэ.

Б-М. ЖИГЖИТ

ХҮНГЭН АТЛЕТИКЭ. Спортын энэ зүйлээр Европын түрүү һуури эзэлхын түлөө үбэлэй VII мүрысөөн Испаниин Сан-Себастьян хотодо болож дүүрэбэ. Совет хүнгэн атледүүд гурбан алтан медальда хүртөө. Киевэй түлөөлэгшэ Валерий Борзов 60 метрэй зайда урилдахадаа, 6,59 секунда сэг харуулжа, үндэр дээдын шагналда долоодохёо хүртэһэн байна. Гурбан Олимпиадын чемпион Виктор Санеев (Тбилиси) гурбан алхасаар харайхадаа, 16,65 метр дүн харуулжа илаба. Алма-Ата хотоһоо Любовь Кононова-Никитенко дабалтатай 60 метрэй зайе 8,29 секунда соо гаталһан байха юм. Манай суглуулагдамал командада түрүүшынхеэ оруулагдаһан хоёр хүн москвичка Людмила Сторожкова, Тарту хотоһоо Яаак Уудмяэ, Минск хотын түлөөлэгшэ Виктор Мясников мүнгэн медальнуудта хүртөө.

ГДР-эй хүнгэн атледүүд командаараа илажа гараба. Программын гурбан зүйлдэ илаһан Англиин спортсменүүдэй мүрысөөе амжалтатай гээд тоолож болоно.

ШАТАР. Дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө түгэсхэлэй нааданда хабаадаха эрхэдэ хүртэхын тула Рейкьявик хотодо Спасский Горттой долоодохи партияа наадаба. Энэнь тэнсэлгээр дүүрээ. Спасский 4:3 тоотойгоор түрүүлжэ ябана.

САНААР ТРАМПЛИНҺАА ҺҮРЭЛГЭ. «Ниидэдэг» санашадай бүхэсоюзна мүрысөөнүүд Енисей мүрэнэй эрье дээрэхи Красноярск хото шадарай үзэсхэлэ
хан хүбшэ тайгатай К
хүндыдэхи 100
трамплин дээрэ болобо.

Ленинградай облас
спортсмен Александр
пузов 144 метртэ һ
трамплинай шэнэ
тогтооһон байна.

ШАТАР. Совет элит
гроссмейстер Пауль К
дурасхаалда зорюулагд
уласхоорондын мү
Эстониин ниислэл хото
ложо дүүрэбэ. Дэлхэйн
чемпион Михаил Таль
һаа 11 очко абажа,
хи һуури эзэлээ.

ХОККЕЙ. Свердло
«Автомобилист» ком
хоккеистнүүд «А» кл
нэгэдэхи бүлэгтэ илажа,
хэ жэлдэ дээдэ бүлэгтэ
даха эрхэдэ хүртөө.

(ТАСС

«СУББОТЫН СПОРТЛОТОГОЙ» ДҮНГҮҮД

«Субботын спортлотогой» мартын 12-то үнгэргэгдэһэн 11-дэхи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолбо.

1-дэхи тираж: Табан номер тааһан хүнүүд — 5.000 түхэриг (13 карточка), дүрбэн номер таагшад — 142 түхэриг (1.774 карточка), гурбан номер тааһан хүнүүд 5 түхэриг (51.103 карточка) абаха;

2-дохи тираж: Табан номер тааһан хүнүүд — 4.158 түхэриг (28 карточка), дүрбэн номер таагшад — 75 түхэриг (2.787 карточка), гурбан номер тааһан хүнүүд 4 түхэриг (62.321 карточка) абаха байна.

«Субботын спортлотогой» 11-дэхи тиражай шүүбэрнүүд мартын 23-наа апрелин 23 болотор түлэгдэхэ.

(ТАСС).

ЗЛАТОУСТ. Европын ба Азиин хилэ дээрэ һонирхолтой мүрысөөн үнгэргэгдэбэ. Энэ мүрысөөндэ залуушуулшье, наһатайшуулшье олоорсо хабаадаа. ГТО-гой нормо тушаагшадта санын зүргэ бэлдэгдэжэ, һонирхолтой урилдаан болоо.

Санашадай энэ һайндэртэ арба мянга гаран хүн хабаадаа. Златоустовска металлургическа заводой коллектив түрүү һуурида гаража, тусхай шанда хүртөө.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүндэлэлэй ендэр дээрэ булад хайлуулагшын туһалагша Олег Андреевэй бүлэ. Зүүн гарһаа — Антонина нүхэрынь, ОТК-гай шалган хинагша Саша хүбүүниинь, Олег Андреев.

ТАСС-ай фотохронико.

Хилын саанаһаа

телефон
телеграф
радио

БЕРН

ТҮГЭСХЭЛЭЙ АКТЫН НҮЛӨӨН ЕХЭ

ТАСС

Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөнэй Түгэсхэлэй акт политическэ байдалда горитой ехэ нүлөө үзүүлнэ. Саашадаа энэ нүлөөниинь улам бүри ургаха байна гэжэ Швейцариин политическэ департаментын (МИД) начальник П. Грабер парламентда үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ. Хельсинкидэ болоһон уулзалгаһаа хойшо үнгэрһэн үе соо туйлагдаһан амжалтануудые тэрэ үндэрөөр сэгнэбэ. Тодорхойлон хэлэхэдэ, уласхоорондын худалдаа наймаае хүгжөөлгэдэ, сэрэгэй һуралсал тухай уридшалан мэдээсэл хэлгэдэ, журналистнуудай хүдэлмэриин байдал һайжаруулгада тэрэ ехэ үүргэ дүүргээ.

Ниитэ Европын зүблөөндэ хабаадаһан гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдэй Белградта болохоёо байгаа уулзалгын үедэ «Оршон тойронхи байгаалиие сахин хамгаалха, элшэ хүсэнэй ба транспортын талаар холбоо барисаа тогтоохо» асуудалнуудаар ниитэ Европын конгрессүүдые зарлаха тухай СССР-эй дурадхалнуудые, мүн буу зэбсэгүүдые хуряаха талаар Варшавска Договорто хабаададаг гүрэнүүдэй дурадхалнуудые хаража үзэхэ байна. Харилсаа холбоо хүгжөөлгэдэ ехэ туһа нэмэри оруулха аргатай дурадхалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадахаар Швейцари бэлэн гэжэ П. Грабер найдуулаа.

Белградтахи уулзалгада Швейцариин хабаадалсалгые буруушааха ушарнуудшье гараһан байгаа. Теэд Швейцари энээнэй хажуу талада үлэжэ шадахагүй байна гэжэ П. Грабер тэмдэглэбэ. Саашанхи хүгжэлтэ дэбжэлтые үргэлжэлүүлхэ ёһотой түрүүшын һайн үрэ дүнгүүдые үгэһэн хөөрэлдөөгөө болюулха гээшэ политическэ алдуу болохо байна гэжэ тэрэ хэлээ.

Хархис парламентаринарай эрилтэ олонхиин дуугаар зайсуулагдаба.

БУХАРЕСТ

ШЭН ГАБЬЯАТА АЖАЛ

ТАСС

Үнгэрэгшэ амаралтын үдэр Бухарестын хэдэн зуугаад мянган хүн зон газарай хүдэлэлгын хойшолонгуудые усадхан зайсуулхын түлөө ажаллаһан байна. Румыниин ниислэл хотын промышленна предприятинуудай, эмхи зургаануудай ажалшад, студентнэр болон һурагшад, ажал хэхэ аргатай бүхы хүнүүд үйлсэнүүдые сэбэрлэһэн, байшан гэрнүүдые һэргээлгэдэ хабаадалсаһан байха юм.

Газарай хүдэлэлгэһээ тохёолдоһон хойшолонгуудые усадхахадань, Румынида туһаламжа үзүүлхэ талаар КПСС-эй ЦК-гай, Совет правительствын абаһан хэмжээнүүд тухай мэдээсэл хото городоо һэргээлгэдэ хүдэлжэ байһан хүнүүдэй дунда таража, халуунаар һайшаагдаһан байгаа. Аха дүү румын арадта бэлэг болгогдон үгтэһэн үргэлжэ ханатай байшан гэрнүүдые баридаг завод хадаа мүнөө үедэ шухала удха шанартай юм.

10 миллионһоо үлүү түхэригэй аха дүүгэй туһаламжа хадаа Румынида тохёолдожо байһан эгээл хүшэр хүндэ үдэрнүүдтэ совет арадай һанал нэгэтэй байһые элирхэйлэн гэршэлнэ гээд барилгашад ТАСС-ай корреспондентдэ хэлэбэ. Имэ ехэ туһаламжа бидэнэртэ этигэл найдабари олгоно, омогорхол түрүүлнэ.

Түсэбтэ даабаринуудаа үлүүлэн дүүргэһэн тухай мэдээсэлнүүд эдэ үдэрнүүдтэ республикын бүхы нютагуудһаа орожо үргэлжэлһөөр. Бухарестын барилгашад 1100 квартира болзорһоонь урид ашаглалгада оруулаа, март, апрель һаранuudта үшөө 3600 квартира барижа дүүргэхэ үүлгэ абаба. Машина бүтээлгын, химическэ, электротехническэ ба ороной арадай ажахын бусад һалбаринуудай ажалшад түсэбһөө гадуур хэдэн миллион лей сэнтэй продукци гаргаба.

ПЕКИН

ШАНХАЙДАХИ БАЙДАЛ

ТАСС

Хитадай мүнөөнэй хүтэлбэрилэгшэдтэ эсэргүү ябуулганuudые хэдэг байһан энэ бүлэгэй табималнууд «дүрбэнэй бүлэгэй» бута сохигдоһоной һүүлээр Шанхайда хэрэгүүдээ үргэлжэлүүлһээр байгаа гээд Хитадай хэблэл мэдээсэнэ. Мэдээсэлнүүдэй ёһоор, «Шанхайн бүлэг» контрреволюционно зэбсэгтэ үймөө буһалгаанай түсэбүүдые табиһан, өөрын командовани байгуулһан, миньбиннүүдые (арадай ополченецүүд) элсүүлжэ, эдэнэртэ буу зэбсэгүүдые, һомо хэрэгсэлнүүдые хубаажа үгэһэн байгаа. «Түбтэхи хүтэлбэрилэгшэдтэ зүрюу харша материалнууд» бүхы Хитад орон соогуур Шанхайһаа тараагдаһан байха юм.

Шанхайдахи нютагай партийна ба захиргаанай аппарадые «арюудхан сэбэрлэхэ» тухай «Жэньминь жибао» газетэ мэдээсэхэдээ, КПК-гай городской комитедэй зарлаһан зүблөөнүүд мүнөө үедэ үнгэргэгдэжэ байна гээд тэмдэглэнэ. «Шанхайн асуудалые» шиидхэхэ хэмжээ ябуулганuудай дүнгүүд эндэ согсологдохо зэргэтэй.

УЛААН-БААТАР

ОЙН БАЯРАЙ УРДА ТЭЭ

ТАСС

Монгол-совет хани барисаанай бүлгэмэй VI съездэ, тэрэнэй эмхидхэгдэн байгуулагдаһаар 30 жэлэй ойдо бэлэдхэл арадай Монгол орондо үргэнөөр хэгдэнэ.

— Эдэ үдэрнүүдтэ коммунизм байгуулжа байһан совет хүнүүдэй туйлалтануудтай, КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодото байдалда бэелүүлгэтэй, эб найрамдалай ба арадуудай аюулгүй байдалай аша туһада Ленинэй партиин болон Совет гүрэнэй олон янзын ажал ябуулгатай ороной ажалшадые, залуушуулые танилсуулхын тула бүлгэм хүдэлмэреэ улам эдэбхижүүлээ, — гэжэ ОМСД-гэй Түбэй Соведтэ ТАСС-ай корреспондентдэ хөөрэбэ.

Байгша ондо ОМСД-гэй бэелүүлхэ гол хэмжээ ябуулганuud совет арадай ба түрүү үзэлтэй бүхы хүн түрэлтэнэй ажабайдалда болохо агууехэ һайндэртэ — Октябриин социалис революциин 60 жэлэй ойдо зорюулагдаха байна. Мүнөө предприятинуудта, госхозуудта, хүдөө ажахын нэгэдэлнүүдтэ, эрдэм, соёлой эмхи зургаануудта, һургуулинуудта лекцинүүд уншагдана, элидхэлнүүд хэгдэнэ, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ, элдэб выставкэнүүд эмхидхэгдэнэ, Соведүүдэй орон тухай хөөрэһэн фотостендүүд һэгдэнэ. Монгол, совет предприятинуудай, ажахын эмхинүүдэй, соёлой эмхи зургаануудай болон һургуулинуудай хоорондохи холбоо барисаае үргэдхэлгэдэ ОМСД онсо анхаралаа хандуулна. Эдэ бүгэдэ ажалшадай коллективуудые улам дүтэ болгоно, дүй дүршэлөө халан абалсахадань нүлөөлнэ.

Бүлгэмэй урда болоһон съездһээ хойшо үнгэрһэн табан жэл соо тэрэнэй зэргэ зуу мянга шахуу хүнөөр ургаһан байгаа. Мүнөө ОМСД ороной эгээл олоной хабаадалгатай ниитын эмхинүүдэй нэгэн болонхой. 300 мянга гаран хүн тэрэнэй зэргэдэ ороно. Ондоогоор хэлэбэл, МНР-эй хүн зоной табанай нэгэ хубинь ОМСД-гэй гэшүүн болоно. Бүлгэмэй 150 шахуу коллективнэ гэшүүн гансал Улаан-Баатарта тоологдодог юм. Монголой индустриин түрүүшын предприяти болохо промышленна комбинат, ТЭЦ-3, хибэсэй фабрика, мяханай комбинат болон бусад эдэнэй дунда бии.

БУДАПЕШТ

ЕВРОПЫН АРАДУУДАЙ АЮУЛГҮЙЕ САХИХА

ТАСС

Шахардуу байдал һуларуулгые буруушаагшадай харата муухай хэрэгүүдые элирүүлхын, Хельсинкидэхи зүблөөнэй Түгэсхэлэй актын гуримуудые хэлбэриншэгүйгөөр бэелүүлхын тула бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ шухала. Хельсинкидэхи зүблөөнэй үндэһөөр хамтааран ажал ябуулхыень эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдые уряалнабди гээд Европодо аюулгүй байдал хангахын, харилсаа холбоо тогтоохын түлөө Венгриин национальна комитедэй эндэ толилогдоһон мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ.

Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөнэй түгэсхэлэй актын гол ёһонууд олониигээр дэмжэгдэжэ байна. Тиигэжэ ниитын ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаанда шухала һуури эзэлдэг болож байна гэжэ Венгриин бүхы арад зоной үмэнэһөө сэдьхэлээ ханангяар тэмдэглэхэ байнабди гээд мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

НЬЮ-ЙОРК

Туһаламжа дэмжэлгээр урмашанхай

ТАСС

США-гай зүгһөө политическэ дэмжэлгэ, сэрэгэй туһаламжа абаһандаа урмашаһан Израилиин премьер Рабин «Эй-Би-Си» гэдэг телевизионно компанида интервью үгэхэдөө, 1967 оной дайнай эхиндэ байһан хилэдээ Израиль яажашье байгаа һаа бусахагүй юм гэжэ мэдүүлээ.

Энэ районой «шэнэ байдалые» анхаралдаа абажа, араб оронууд али бүхы хөөрэлдөөнүүдые хэхэ ёһотой гэжэ Рабин ООН-ой Аюулгүй Соведэй олондо мэдээжэ тогтоолнуудые баһамжалан, убайгүйгөөр хэлэбэ.

Президент Дж. Картертай һаяхан Сагаан байшан соо хөөрэлдөөнүүдые хэһэнэйнгээ һүүлээр Рабин эзэрхэг түримхэй сионис ябуулганuudые хэхэ тухайдаа бүришье убайгүйгөөр хашхардаг болоһон байна. США-гай президент «хамгаалагдадаг хилэнүүдтэй болохо талаар Израилиин эрхые мэдэрнэ» гэжэ Израилиин премьер-министр телевизионно компанида интервью үгэхэдөө, сэдьхэлээ ханангяар мэдүүлээ.

БОНН

Г. ЛЕБЕР США ОШОБО

ТАСС

ФРГ-гэй оборонын министр Г. Лебер Холбоото Штадуудта ошохоёо мордобо. Оборонын министр Г. Браунтай, мүн Пентагоной бусад үндэр тушаалтадтай хөөрэлдөөнүүдые хэхэ байна.

«НАТО-гай бүлэглэлдэ манай хоёр ороной хоорондохи хани харилсаае һайжаруулха» гээшэ ошохо хэрэгэймни гол зорилго болоно гэжэ Г. Лебер ДПА агентствэдэ интервью үгэхэдөө мэдүүлбэ.

Баруун Германиин адаглагшадай һанамжын ёһоор, НАТО-да хабаатай оронуудай арминуудые шэнэ буу зэбсэгүүдээр хангалгада хабаатай захилнуудһаа уламжалан, хоёр ороной сэрэгэй-промышленна концернүүдэй хоорондо шанга тэмсэлэй болож байһан үедэ США-гай ба ФРГ-гэй сэрэгэй албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй энэ уулзалга болохо байна.

ПРАВДА БУРЯ

Нэгэдэхи хууд
«Залуу коммунист»-
бэшэг. «Шэнэ хү
табигдахал»—В.
фоторепортаж.
мүрысөөнэй ябаса»-
луулбари.

Хоёрдохи хууд
«Байгалай тоннелиин
га дээрэ»—Т. Ба
статья. «Дурагүй һа
хадатнай болохо»—
зыхеновэй статья.
орон доторнай»—су
ри.

Гурбадахи хууд
«Доктор Цыбикта
Батоевой статья.
миин байлгые усад
В. Цыганковой кор
денци. Хилын саанаһ
һан мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи ху
«Соёл культурын һ
суглуулбари. «Шэнэ
—суглуулбари.

СЭНХИР ЭК

НЭГЭДЭХИ ПРОГР

«Орбита-2». 7.55 -
жуулгын программа.
17.15 — 18.00 —
нин. 8.10—Үглөөнэй
настика. 8. 30 —
дээрэ кинокомеди».
ние о земле Сибир
уран һайханай филь
— «Манай түүхэ
1935 он. 11.15 —
лалга. 14.50 —
гын программа.
Социалис оронууд
видениин баримтэ
мүүдэй программа.
«Эрдэмтэдэ үгэ
циалис Ажалай хө
Герой, академик Н.
нов үгэ хэлэхэ.
«Шатарай һургуули
— «Арадай уран
Телевизионно

Улаан-Үдэ. 17.25
надые фермэнүүд
нууд хүлеэнэ». Да

«Орбита-2». 18.15
раг бүридэнь —
18.30—«Угалзануу
— «Олон түмэнэй
университет». «М
капитализмын өөрс
ба тэрэнэй ниитэ
һүжэрэлгэ тухай
XXV съезд юу гэжэ
лэһэн байгааб».
Футболоор Европын
нуудай кубок баталь
«Динамо» (Киев) -
рия» (Мюнхен).
«Время». 21.30 -
гээр СССР-эй
ЦСКА—«Спартак».
ба 3-дахи үеүүд.
Дамжуулгын прогр

ХОЁРДОХИ ПРОГ

«Орбита-2». 17.1
шинии ажабайдал
Улаан-Үдэ. 18.00
атральна уулзалган
һэн циклһээ
18.40 — «Стратег
ства»— баримтат
19.30 — «Насмеш
счастье»—фильм
дохи сери). 20.40
зыкальная мель
фильм-концерт.

Редактор
Р. Б. ГАРМА

Манай адрес, те
Индекс: 670000.
Удэ, ул. Ленина, 3
фоны: редактор
приемная—2-54-93.